

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КАФЕДРА КРИМІНАЛЬНОГО АНАЛІЗУ ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ**

КАЛУГІН В.Ю., МОРГУНОВА Т.І.

**Навчально-методичні рекомендації
до вивчення навчальної дисципліни
«КРИМІНАЛЬНИЙ АНАЛІЗ»**

**для здобувачів вищої освіти освітнього
ступеня «магістр» галузь знань 26 Цивільна безпека
спеціальність 262 Правоохоронна діяльність**

2025 рік

Схвалено та рекомендовано до друку
кафедрою кримінального аналізу та інформаційних технологій
(протокол № 4 від 07 березня 2025 року)

Рецензенти:

ІСМАЙЛОВ КАРЕН - заступник начальника 5-го відділу (інформаційних технологій та програмування в південному регіоні) (м. Одеса) 3-го управління (інформаційних технологій та програмування) Департаменту кіберполіції Національної поліції України, підполковник поліції, кандидат юридичних наук, доцент

АФОНІН ДМИТРО – завідувач науково-дослідної лабораторії з актуальних питань кримінального аналізу ННІПФПКП НПУ, кандидат юридичних наук, доцент

Кримінальний аналіз: навчально-методичні рекомендації до вивчення навчальної дисципліни / уклад. Калугін В.Ю., Моргунова Т.І. Одеса: ОДУВС, 2025. 36 с.

ЗМІСТ

1. Пояснювальна записка.....	3
2. Структура навчальної дисципліни.....	4
3. Зміст навчальної дисципліни.....	6
4. Оцінювання результатів освітньої діяльності	15
5. Питання для підсумкового контролю	18
6. Глосарій.....	22
7. Перелік рекомендованої літератури.....	31

1. Пояснювальна записка

Навчальна дисципліна «Кримінальний аналіз» займає самостійне місце в системі професійної підготовки працівників слідчих, оперативних та аналітичних підрозділів Національної поліції України.

Метою викладання курсу «Кримінальний аналіз» є розкриття його значення для охорони прав і законних інтересів фізичних і юридичних осіб для зміцнення законності й правопорядку охорони інтересів суспільства та держави. Завданням вивчення курсу «Кримінальний аналіз» – одна з основних умов успішної роботи працівників аналітичних підрозділів Національної поліції України. Важливо й те, що сам кримінальний аналіз дозволяє поглибити уявлення про істину, законність та справедливість, вчить уважному і чуйному ставленню до людини, навіть якщо вона переступила межу, дозволену законом, шляхом надання кримінальним аналітиком рекомендацій керівному складу підрозділу.

2. Структура навчальної дисципліни

Назва теми		Кількість годин				
		заочна форма				
		усього	у тому числі			
л	с		п	с.р.		
	1	2	3	4	5	6
1	Тема 1. Формування висновків аналітичного дослідження.	18	2	2		16
2	Тема 2. Сучасний підхід щодо методів кримінального аналізу	20	2	4		14
3	Тема 3. Актуальні питання оперативного кримінального аналізу	18	2	2		16
4	Тема 4. Актуальні питання тактичного кримінального аналізу	18		2		16
5	Тема 5. Актуальні питання стратегічного кримінального аналізу	12				12
Усього за семестр		90	6	10		74

3. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Формування висновків аналітичного дослідження

Особливості формування висновків в ході кримінального аналізу. Проведення аналітиком оцінки інформації та висновків. Представлення результатів аналітичного дослідження.

Основні правила підготовки та написання аналітичних звітів. Підготовка та формування аналітиком письмових звітів. Основні питання що мають бути відображені аналітиком в ході підготовки аналітичних звітів.

Досьє на фізичну та юридичну особу як особливий вид аналітичного звіту. Основні вимоги до його формування.

Аналітична діяльність щодо підготовки матеріалів до публічних брифінгів. Основні правила та порядок проведення усних брифінгів.

Учбові питання:

1. Представлення результатів аналітичного дослідження.
2. Основні правила підготовки та написання аналітичних звітів.
3. Підготовка та формування аналітиком письмових звітів.
4. Основні питання що мають бути відображені аналітиком в ході підготовки аналітичних звітів.
5. Досьє на фізичну та юридичну особу як особливий вид аналітичного звіту. Основні вимоги до його формування.

Методичні рекомендації

В ході підготовки до першого питання слід приділити увагу оцінці висновків. Висновок без оцінки його істинності (обґрунтованості) є неповним. Ступінь достовірності може бути виражена в словах декількома способами, наприклад, «дуже вірогідно», «майже напевно», «мабуть», «неможливо», «взагалі неможливо».

Проте, кожний з цих виразів може означати різне для різних людей. Вірогідність є більш певним засобом виразу ступеня достовірності. В цілому, вірогідність є десятковим дробом, який позначає вірогідність того, що подія відбудеться або існує певна умова. Ми використовуємо вірогідність для виразу можливості того, що висновок відповідає дійсності.

Оцінка: висновок про ціле на підставі прикладу, що має кількісний характер – сума грошей, необхідний час, масштаб дій і т.д. Висновок, що встановлює абсолютну або порівняльну цінність якого-небудь об'єкту.

В ході підготовки до другого питання слід приділити увагу питанням представлення результатів аналітичного дослідження. Усний брифінг (презентація) є найефективнішим способом доведення інформації про хід аналізу, результати якого стануть основою для негайних дій (скажімо, коли результати кримінального аналізу мають бути застосовані у критичній швидкозмінній ситуації). Стиль презентації результатів аналітичного дослідження може суттєво вплинути на засвоєння (сприйняття) аналітичного продукту.

Брифінг (з англ. briefing – інструктаж) – короткий публічний виступ, на якому учасники певних подій або заходів надають інформацію про поточний перебіг справ, позиції сторін, повідомляють раніше не відомі деталі та відповідають на запитання. Брифінг зазвичай стосується лише викладу інформації, а не тлумачення певних проблем.

В ході підготовки до третього питання слід приділити увагу використанню дедуктивної логіки для формування висновків. Логіка: зв'язок між засновками і висновками в аргументі. Існують два типи логіки, дедуктивна та індуктивна.

Дедуктивна логіка: Процес отримання (вилучення) чого-небудь з засновків – висновок витікає з засновків. Тому, якщо достовірні засновки, то висновок також повинен бути правильним. Аргумент виходить із загальних умов до конкретних.

В ході підготовки до четвертого питання слід приділити увагу використанню індуктивної логіки для формування висновків. Індуктивна логіка: Процес обґрунтування від приватного до загального або від деталей до цілого. Тому, немає гарантії правильності висновків, навіть якщо засновки достовірні. Але, нас цікавлять ті випадки, коли висновок, ймовірно, вірний, якщо засновки достовірні.

Тестові завдання

1. Кримінальний аналітик – це:
  - а) особа, яка здійснює збір, оцінку, обробку даних з інформаційних ресурсів та має відповідну спеціалізовану підготовку;
  - б) особа, що володіє спеціальними знаннями, яку залучають органи досудового розслідування, суд для проведення експертизи;
  - в) особа, яка володіє спеціальними знаннями та навичками застосування технічних або інших засобів і може надавати консультації під час досудового розслідування і судового розгляду з питань, що потребують відповідних спеціальних знань і навичок;
  - г) особа, яка уповноважена на провадження оперативно-розшукових заходів у рамках оперативно-розшукової діяльності.
2. До видів аналітичного моделювання не відносяться:
  - а) аналіз зв'язків;
  - б) аналіз ведення справ;
  - в) аналіз механізму скоєння злочину; г) аналіз подій.
3. Яким символом позначається наявність зв'язків між об'єктами:
  - а) «+»;
  - б) «*»;
  - в) «1»;
  - г) «0».
4. Яким символом позначається група чи організація в діаграмі зв'язків:
  - а) коло;
  - б) прямокутник; в) квадрат;
  - г) трикутник.
5. Які інструменти не використовуються в аналізі подій, процесів:
  - а) графік події-часу;
  - б) прямокутна матриця;
  - в) блок-схема процесу або обороту;
  - г) календарний графік.
6. Що відноситься до основного правила складання аналітичних схем:
  - а) прагнути до оперативності;
  - б) прагнути до об'єктивності;
  - в) прагнути до системності;
  - г) прагнути до точності.
7. Що не є основною категорією символів при моделюванні хронології подій:
  - а) зв'язки;
  - б) розгалуження;
  - в) дії;
  - г) злиття.
8. Не відноситься до основних видів комунікативних зв'язків в злочинних групах:
  - а) ланцюг;
  - б) структура «колесо»;
  - в) розгалужена структура;
  - г) багатоблокова структура.

9. Діаграма Ганта – це:
- а) шкала часу;
  - б) календарний графік;
  - в) графік події-часу;
  - г) блок-схема.
10. Що не є аналітичним продуктом:
- а) досьє на подію;
  - б) інформаційний дайджест;
  - в) аналітичний висновок;
  - г) аналітичне рішення.

Питання для самостійного опрацювання

1. Яким чином аналітиком проводиться оцінка інформації та висновків?
2. Які основні питання мають бути відображені аналітиком в ході підготовки аналітичних звітів?
3. Основні вимоги до формування досьє на фізичну та юридичну особу
4. Основні правила та порядок проведення усних брифінгів.

Теми рефератів:

1. Підготовка аналітичного звіту
2. Усні брифінги
3. Побудова логічних висновків за допомогою достовірних засновків.

Питання для самоконтролю

- 1.

Тема 2. Сучасний підхід щодо методів кримінального аналізу

ПРОГРАМА

Семінарське заняття № 2 - 2 години

Учбові питання

1. Види сучасних методів, що використовуються в ході аналітичної діяльності.
2. Основні інноваційні методи, що використовуються в ході аналізу схеми подій.
3. Сучасне програмне забезпечення аналітиків на прикладі аналітичного продукту IBM i2 Analyst's Notebook для побудови схем подій.
4. Особливості створення матриці подій.
5. Аналіз телефонних з'єднань, як метод, кримінального аналізу.

Метод

Семінарське заняття 2- 2 години

Мета заняття: придбати навички здобувачів вищої освіти щодо поняття й сутність оперативного кримінального аналізу, аналізу соцмереж, та питань стосовно застосування програмного забезпечення кримінальними аналітиками

Питання семінарського заняття

1. Характеристика аналізу зв'язків.
2. Характеристика аналізу потоків.
3. Характеристика аналізу подій.
4. Характеристика аналізу потоку подій.
5. Характеристика аналізу дій (діяльності).

Рекомендації до заняття

В ході підготовки до *першого питання* слід приділити увагу видам сучасних методів, що використовуються в ході аналітичної діяльності. Методи організації інформаційно-аналітичної діяльності насправді багатьма дослідниками ототожнюються з іншими аналітичними методами, проте вони мають і свою специфіку - використовуються, як правило, під час вирішення тієї чи іншої проблемної ситуації, часто складних і неструктурованих завдань.

Метод експертних оцінок - узагальнена думка групи експертів приймається як розв'язання проблеми. Виділяють індивідуальні та колективні методи експертної оцінки.

Індивідуальні експертні методи засновані на використанні думок незалежних експертів-фахівців відповідного профілю.

- Інтерв'ю - бесіда аналітика з експертом, у ході якої аналітик, відповідно до задалегідь розробленої програми, ставить перед експертом питання щодо перспектив розвитку прогнозованого об'єкта.

- Аналітичні експертні оцінки передбачають тривалу та ретельну самостійну роботу експерта над аналізом тенденцій, оцінкою стану й шляхів розвитку об'єкта прогнозу.

Колективні експертні оцінки ґрунтуються на принципах виявлення колективної думки експертів про перспективи розвитку об'єкта аналізу. На даний момент великого поширення набули експертні методи, засновані на роботі спеціальних комісій - обговорення групою експертів за «круглим столом» проблеми для узгодження думок та генерування єдиної думки. Груповий підхід підвищує ймовірність вибору найбільш правильного рішення.

В ході підготовки до *другого питання* слід приділити увагу методам, що використовуються в ході аналізу схеми подій. Схема подій – графічне представлення ходу подій на осі часу. Це інструмент для візуалізації хронології розвитку подій, дає змогу уточнити дату та час подій, що відбуваються, і їхній взаємозв'язок. Схему подій доцільно розробити під час аналізу багатоепізодної події. Вона складається з рамок подій, які містять такі складові: 1) короткий опис події; 2) графічний ярлик події (використовується для візуального пошуку події, яка становить інтерес); 3) більш детальний опис події; 4) дата й час події; 5) з'єднуючі лінії зі стрілками (для позначення взаємозв'язку між подіями).

В ході підготовки до *третього питання* слід приділити увагу програмному забезпеченню аналітиків на прикладі аналітичного продукту IBM i2 Analyst's Notebook для побудови схем подій. I2 – це потужна аналітична база даних, яка дозволяє об'єднати інформацію з різних джерел на одній схемі. Інтеграційні

рішення системи I2 уможливають об'єднання даних, забезпечують сумісність з реляційними системами управління базами даних (СУБД Oracle, Microsoft SQL server, Microsoft Access), а також та статистичними інструментами для аналізу. IBM i2 Analyst's Notebook – візуальне аналітичне середовище, яке дозволяє максимально ефективно використовувати величезні обсяги інформації, накопичені державними службами та підприємствами. Завдяки інтуїтивно зрозумілому інтерфейсу з урахуванням контексту дозволяє аналітикам швидко зіставляти, аналізувати і наочно представляти дані з різних джерел, скорочуючи час на пошук важливої інформації в складних даних

В ході підготовки до *четвертого питання* слід приділити увагу створенню матриці подій. Якщо потрібно графічно відобразити хронологію розвитку події, однак якщо треба показати, як розгортались події між різними людьми чи організаціями, доцільно створювати матрицю подій. У цьому форматі значущі події виводяться на перехрестя часу та імен людей чи назв організацій. Стрілки виходять від людини тільки до тих подій, у яких вона брала участь. В аналітичному середовищі IBM i2 Analyst's Notebook матриця подій будується за певним алгоритмом. У закладці «Домашня сторінка» обираємо функцію «Лінія теми», відтак лінію теми з відповідним графічним відображенням.

В ході підготовки до *п'ятого питання* слід приділити увагу аналізу телефонних з'єднань, як метод, кримінального аналізу. Аналіз телефонних роздруків (аналіз білінгу) – поширений метод встановлення зв'язків між особами (об'єктами справи), які перебувають у полі зору оперативних підрозділів, за телефонними роздруківками (моніторингами і трафіками).

Може здійснюватися за телефонними номерами, часом телефонних дзвінків, позиціонуванням абонентів.

Отримання доступу до даних, які стосуються телефонних з'єднань, створює можливість для одержання інформації про:

- 1) взаємозв'язки між людьми та організаціями (хто і до кого телефонує);
- 2) силу взаємозв'язків (частота, тривалість, день тижня і години з'єднань);
- 3) характер злочинної діяльності (завдяки з'ясуванню, до яких відділів фірм телефонують, або встановлення спільних злочинних ознак фігурантів, до яких здійснювалися дзвінки);
- 4) місцезнаходження осіб, які перебувають у розшуку

Тестові завдання

1. Які типи висновків використовуються у кримінальному аналізі під час досудового розслідування кримінальних проваджень:

- а) гіпотеза;
- б) безпосередній;
- в) ідтверджений;
- г) індуктивний.

2. У чому полягає оцінка інформації:

- а) у надійності джерела інформації, а також достовірності або правдивості її змісту;
- б) у якості інформації;
- в) у її можливості використання;
- г) у чіткості.

3. Що таке індукція, як метод обробки інформації:
- а) метод пізнання, що ґрунтується на формально-логічному умовиводі, який дає можливість одержати загальний висновок на основі окремих фактів;
  - б) метод, який полягає в одержанні часткових висновків на основі знання якихось загальних положень;
  - в) це метод розчленування зібраної інформації на однорідні групи за суттєвими ознаками;
  - г) метод, який полягає у побудові моделей будь-яких явищ, об'єкта для детального вивчення.
4. Який метод відносяться до основного методу обробки інформації:
- а) моделювання;
  - б) дедукція;
  - в) графічне зображення;
  - г) всі відповіді вірні.
5. Якої з наведених нижче схем опису даних не існує:
- а) схема подій;
  - б) схема діяльності;
  - в) схема осіб;
  - г) схема взаємозв'язків.
6. Якої категорії оцінки надійності джерела за методом 4x4 не існує:
- а) абсолютно надійне;
  - б) у більшості випадків не надійне;
  - в) у всіх випадках не надійне;
  - г) визначити надійність немає можливості.
7. Які групи кодів оціненої інформації будуть відповідати категорії – інформація що не потребує перевірки:
- а) Б3, А2, Б1;
  - б) А2, Б2, В2;
  - в) А1, А2, А3;
  - г) А1, А2, Б1.
8. Процес оцінки достовірності інформації складається з:
- а) одного рівня;
  - б) двох рівнів;
  - в) трьох рівнів;
  - г) чотирьох рівнів.
9. Які є види джерел інформації за формою:
- а) особисті, речові, ілюстративні (фотографічні), електронні;
  - б) первинні, вторинні, речові, документальні;
  - в) показання, речові, документи, висновки експерта;
  - г) особисті, не особисті, усні, письмові.
10. Короткий публічний виступ (прес-конференція), на якому учасники певних подій або заходів надають інформацію про поточний перебіг справ, позиції сторін, повідомляють раніше невідомі деталі та відповідають на питання представників засобів масової інформації:
- а) доповідь; б) брифінг; в) звіт;

г) усний висновок.

Питання для самостійного опрацювання

1. Основні інноваційні методи, що використовуються в ході аналізу схеми подій.
2. Сучасне програмне забезпечення аналітиків.
3. Особливості візуалізації процесу аналізу

Контрольні запитання:

1. Призначення схеми подій.
2. Елементи рамок подій.
3. Визначальні чинники у складанні схеми подій.
4. Матриця подій.
5. Діаграма дій.
6. Використання аналітичного програмного забезпечення IBM i2 Analyst's Notebook у побудові діаграми дій.
7. Аналіз телефонних з'єднань.
8. Можливості отримання інформації завдяки аналізу телефонних з'єднань.

Теми рефератів:

1. Особливості створення та етапи проведення аналізу телефонних з'єднань..

1. Етапи проведення аналізу телефонних з'єднань (визначення всіх номерів; організація номерів; вертикальне введення номерів; горизонтальне введення номерів; введення частоти дзвінків; організація відміток по рядках і стовпцях; розробка схеми зав'язків).

Рекомендована література:

1. Ахріменко С.О., Калугін В.Ю. Застосування графічних методів кримінального аналізу у ході досудового розслідування. *Імплементация ІЛР моделі в Україні: матеріали круглого столу*. Одеса: ОДУВС, 2023. С. 65-68
2. Балтовський О.А., Ісмаїлов К.Ю., Сіфоров О.І., Форос Г.В., Заєць О.М. Теорія систем і системний аналіз: навч. посібник. Одеський держ. унів-т внутр. справ, 2020. 156 с.
3. Інструкція про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні. Затверджена спільним наказом Генеральної прокуратури України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Адміністрації Державної прикордонної служби України, Міністерства фінансів України, Міністерства юстиції України від 16.11. 2012 р. № 114/1042/516/1199/936/1687/5. URL: <http://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення 17.11.2023)
4. Калугін В.Ю., Федоров І.В. Джерела інформаційно-аналітичної діяльності *Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство»*. №1. 2023. С 168-172
5. Кисельов А. О, Загородній І. В. Застосування кримінального аналізу в підрозділах карного розшуку Журнал The 3 rd International scientific and practical conference “Modern problems of science, education and society”(May 22-24, 2023) SPC “Sci-conf. com. ua”, Kyiv, Ukraine. 2023. 1522 p.

6. Кушнір Д., Калугін В. Використання інформаційних технологій під час розслідування кримінальних правопорушень. *Кібербезпека в Україні: правові та організаційні питання*: зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф. Одеса: ОДУВС, 2022. С.82 -84
7. Никифорчук Д.Й., Бусол О.Ю., Проведення аналізу оперативно-розшукової інформації: монографія. Київ, 2016. 165 с.
8. Порядок організації доступу до інформаційних ресурсів під час інформаційної взаємодії між Міністерством внутрішніх справ України, Державною міграційною службою України та Державною прикордонною службою України, затвердженим наказом МВС від 26 вересня 2013 р. № 920. URL: <https://zakon.cc/law/document> (дата звернення 17.11.2023)
9. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13 січня 2011 р. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, № 32, ст.314. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws> (дата звернення 17.11.2023)
10. Про інформацію: Закон України від 02 жовтня 1992 № 2657-12. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws> (дата звернення 16.03.2023)
11. Про Національну поліцію: Закон України від 05 жовтня 2016 р. № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws> (дата звернення 17.11. 2023)
12. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 08 жовтня 2016 р. № 2135-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws> (дата звернення 17.11.2023)
13. Санакоев Д.Б. Аналітична обробка інформації в системі кримінальної розвідки оперативних підрозділів кримінальної поліції. *Кримінальна розвідка: методологія, законодавство, зарубіжний досвід*. зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф.. Одеса: ОДУВС, 2016 С. 57-58.
14. Санакоев Д.Б. Аналітична обробка інформації в системі кримінальної розвідки оперативних підрозділів кримінальної поліції. *Кримінальна розвідка: методологія, законодавство, зарубіжний досвід*. зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф.. Одеса: ОДУВС, 2016 С. 57-58.
15. Федчак І.А. Основи кримінального аналізу: навчальний посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 288 с.
16. Шульга Є.М., Калугін В. Ю. Вдосконалення інформаційного забезпечення діяльності правоохоронних органів України. *Імплементация ІЛР моделі в Україні*: матеріали круглого столу. Одеса: ОДУВС, 2023. С. 84-85

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

1. <http://www.court.gov.ua/vscourt> – офіційний веб портал судової влади в Україні; <http://www.scourt.gov.ua> – офіційний веб-сайт Верховного Суду України. <http://www.sc.gov.ua> – офіційний веб-сайт Вищого спеціалізованого суду з розгляду цивільних і кримінальних справ.
2. <http://www.sbu.gov.ua> – офіційний веб-сайт СБУ.
3. <http://www.gp.gov.ua> – офіційний веб-сайт Генеральної прокуратури України. <http://www.minjust.gov.ua> – Офіційний веб-сайт Міністерства юстиції України. <http://www.reyestr.court.gov.ua> – єдиний реєстр судових рішень в Україні. <http://www.police.ua> – Форум працівників МВС України.
4. <http://www.vkka.gov.ua> – офіційний сайт Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури. <http://www.nbuv.gov.ua> – Національної бібліотеки України ім. В.І.Вернадського.

Тема 3. Актуальні питання оперативного кримінального аналізу

Значення оперативного кримінального аналізу для проведення досудового розслідування та .проведення оперативно-розшукової діяльності. Основні аналітичні методи, що використовуються під час проведення оперативного кримінального аналізу. Використання спеціалізованого програмного забезпечення в ході аналізу соціальних мереж. Порівняльний аналіз справи. Використання спеціалізованого програмного забезпечення OSINT для аналізу інформації з відкритих джерел.

Використання аналітиком в ході дослідження пошукової системи Google. Боти. Інформаційні портали. Географічне профілювання

Семінарське заняття- 2 години

Мета заняття: придбати навички здобувачів вищої освіти щодо поняття й сутність оперативного кримінального аналізу, аналізу соцмереж, OSINT (аналізу інформації з відкритих джерел), та питань стосовно застосування програмного забезпечення кримінальними аналітиками

Питання семінарського заняття

1.Значення оперативного кримінального аналізу для проведення досудового розслідування та .проведення оперативно-розшукової діяльності.

2.Основні аналітичні методи, що використовуються під час проведення оперативного кримінального аналізу.

3.Порівняльний аналіз справи.

4.Використання спеціалізованого програмного забезпечення OSINT для аналізу інформації з відкритих джерел.

5.Використання аналітиком в ході дослідження пошукової системи Google. Боти. Інформаційні портали. Географічне профілювання.

Контрольні запитання:

1. Поняття та сутність оперативного кримінального аналізу.
2. Підстави для проведення оперативного кримінального аналізу.
3. Форми здійснення оперативного кримінального аналізу.
4. Характеристика призначення оперативного кримінального аналізу.
5. Основні аналітичні методи, що використовуються під час проведення оперативного кримінального аналізу.

Перелік питань, які досліджують під час аналізу взаємозв'язків.

Рекомендації до заняття

В ході підготовки до *першого питання* слід приділити увагу значенню оперативного кримінального аналізу для проведення досудового розслідування та .проведення оперативно-розшукової діяльності. Оперативний кримінальний аналіз – інформаційно-аналітична діяльність, що здійснюється за конкретними оперативно-розшуковими справами або кримінальними провадженнями для збору, оцінки, обробки й аналізу даних про осіб, групи осіб, організовані групи чи злочинні організації, знаряддя та засоби вчинення злочину, сліди злочину чи предмети, здобуті злочинним шляхом, та інших відомостей з метою встановлення події злочину, причетності конкретних осіб до його вчинення, також їх соціального й

економічного статусу, структури та зв'язків злочинних груп, ролі їх окремих учасників. Метою збирання й аналізу інформації є створення та перевірка гіпотез і висновків щодо минулих, теперішніх і майбутніх протиправних дій, включаючи опис структури та сфери діяльності злочинних груп і передачу керівникові чіткої інформації, що стосується оперативно-розшукових заходів.

В ході підготовки до *другого питання* слід приділити увагу основним аналітичним методам, що використовуються під час проведення оперативного кримінального аналізу. З метою проведення оперативного кримінального аналізу використовують такі аналітичні методи: 1. Аналіз зв'язків. (структура мережі схема об'єктів, які поєднуються між собою зв'язками). 2. Аналіз потоків. (представлення та розуміння потоків товарів, грошових коштів, впливу, інформації тощо між об'єктами в кримінальній мережі). 3. Аналіз подій. (дослідження послідовності подій кримінальних, або не кримінальних, але пов'язаних зі спробами вчинення кримінальних діянь). 4. Аналіз потоку подій – аналіз графічних зображень подій та поведінки людей, які беруть участь у протизаконній діяльності, покликаний допомогти зрозуміти, як подія сталася та які засоби найдоцільніше застосувати, щоби притягнути винних до відповідальності. 5. Аналіз дій (діяльності) – вивчення послідовності окремих дій, здійснених особою при готуванні, під час чи після вчинення злочинного діяння. 6. Порівняльний аналіз справи -виявлення серії поєднаних подій. 7. OSINT (аналіз інформації з відкритих джерел). 8. Аналіз телефонних з'єднань. 9. Складання фінансового профілю підозрюваних осіб із метою встановлення прихованих доходів. 10. Географічне профілювання.

В ході підготовки до *третього питання* слід приділити увагу методу порівняльного аналізу справи. Мета порівняльного аналізу справ – знайти шаблони серед деталей подій чи злочинів, які потенційно поєднують їх, зробивши достатньо схожими між собою і досить відмінними від інших подій. Основними джерелами інформації для порівняльного аналізу справ є звіти про злочини та події. Для більшої деталізації аналізу можуть використовуватись і додаткові джерела інформації (показання свідків, зведення про кримінальні події, інформація, отримана в порядку взаємодії з іншими правоохоронними органами, тощо).

В ході підготовки до *четвертого питання* слід приділити увагу технології OSINT для аналізу інформації з відкритих джерел. Розвідка відкритих джерел – розвідка на основі відкритих джерел, яку ще називають Open source intelligence (OSINT) і яка включає в себе пошук, вибір і збір інформації, отриманої зі загальнодоступних джерел, та її аналіз. Термін «відкритий» вказує на загальнодоступність джерела (на відміну від секретних джерел і джерел з обмеженим використанням). На нашу думку, під поняттям «інформація з відкритих джерел» (у контексті кримінального аналізу) слід розуміти окремі дані, записи, відомості, звіти, оцінки тощо, які мають значення для діяльності правоохоронних органів, не потребують дотримання юридичних вимог або застосування будь-якого типу негласних методів для їх збору та одержання. Законні обмеження для доступу відсутні.

В ході підготовки до *п'ятого питання* слід приділити увагу використанню аналітиком в ході дослідження пошукової системи Google. Боти. Інформаційні портали. Географічне профілювання. Пошукова система – це програма, яка шукає документи за заданими ключовими словами і видає список знайдених документів, які містять ці слова. Пошукова система – це загальний термін (клас програм), однак

ним часто послуговуються для опису таких конкретних пошуковиків, як Google, Bing та Yahoo!, котрі допомагають користувачам шукати документи у всесвітній мережі (www). Для того щоб знайти якомога більше документів, пошукова система використовує спеціальну програму-«павука» (spider). Інша програма, яка називається «індексатор» (indexer), аналізує ці документи і створює перелік (покажчик/index) на ос нові слів, що містяться в кожному з документів. Кожна пошукова система застосовує власний алгоритм створення покажчиків (індексів) для того, щоб (в ідеалі) на кожний запит користувач отримував лише релевантні результати. Найпопулярніші пошукові та метапошукові системи: Google – www.google.com; Bing – www.bing.com; Yahoo! – www.yahoo.com; Ask – www.ask.com; AOL – <http://search.aol.com/aol/webhome>; WebCrawler – www.webcrawler.com; Infospace – www.infospace.com; Info.com – www.info.com; DuckDuckGo – <https://duckduckgo.com>. Використовуючи пошукові системи Google (<http://google.com>) та Yandex (<https://www.yandex.com>), треба пам'ятати, що вони по-різному видають результати пошуку. Так, Yandex видає сторінки та сайти, а Google – загальну кількість посилань. В останнього більше інформації, однак перший краще обробляє російсько- й українськомовні запити. Також можна скористатись й іншими пошуковими системами, наприклад, Rambler, Yahoo!, Avaport, але вони не такі інформативні, як Google та Yandex. Приміром, досить результативним є пошук в Yandex, завдяки якому одночасно можна отримати інформацію про особу з різних соціальних мереж. Для цього над пошуковим рядком треба зайти на вкладку «Еще» і вибрати «Поиск людей».

Матеріально-технічне забезпечення занять:

Навчальне обладнання, ТЗН: мультимедійний проектор, комп'ютер.

Наочні засоби: наочні засобами навчання, рекомендовані підручники та посібники.

Теми рефератів:

1. Поняття аналізу соціальних мереж. Центральність і показники центральності. Алгоритм встановлення показників кластеризації або центральності у програмі I2 Analyst's Notebook. Ступінь/рівень. Взаємозв'язок (проміжковість). Близькість. Власний вектор. Кластеризація K-Core (визначення груп).

2. Перелік категорій та питань, які аналізують під час проведення порівняльного аналізу справ.

3. Використання методу складання фінансового профілю підозрюваних осіб із метою встановлення прихованих доходів.

Рекомендовані джерела

1. Албул С.В., Користін О.Є. Концепція розвитку кримінальної розвідки органів внутрішніх справ України: науковий проект. Одеса: ОДУВС, 2015. 20 с.

2. Ахріменко С.О. Калугін В.Ю. Застосування графічних методів кримінального аналізу у ході досудового розслідування Матеріали круглого столу «Імплементация ІІР моделі в Україні», 15 березня 2023 року. ОДУВС, 2023, С. 65-68

3. Балтовський О.А., Ісмайлов К.Ю., Сіфоров О.І., Форос Г.В., Заєць О.М. Теорія систем і системний аналіз: навч. посібник. Одеський держ. унів-т внутр.

справ, 2020. 156 с.

4. Цільмак О. М., Користін О.Є., Шаптала О. С., Талалай Д. В. Криміналістичні засоби та методи розкриття та розслідування правопорушень: підручник. Одеса : РВВ ОДУВС, 2016. 302 с.

5. Шинкаренко І. Р. Проблеми запровадження кримінального аналізу в діяльність підрозділів кримінальної поліції: теоретико-історичне підґрунтя. Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2017. № 1. С. 5

6. Балтовський О.А., Форос Г.В., Пядишев В.Г., Сіфоров О.І. Системи підтримки прийняття рішень: навчальний посібник. Одеса: РВВ ОДУВС. 2022. 176 с.

7. Основи кримінального аналізу: навчально-методичні рекомендації до вивчення навчальної дисципліни /уклад. Калугін В.Ю., О.А. Балтовський Одеса: ОДУВС, 2022. 58 с.

8. Основи кримінального аналізу: підручник / Бабенко А.М. та ін.; за заг. ред. Користіна О.Є. Одеса 2019. 296 с.

9. Шульга Є.М. Калугін В. Ю. Вдосконалення інформаційного забезпечення діяльності правоохоронних органів України. Матеріали круглого столу «Імплементція ІЛР моделі в Україні», 15 березня 2023 року. ОДУВС, 2023, С. 84-85

10. Федчак І.А. Основи кримінального аналізу: навчальний посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 288 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

1.<http://www.court.gov.ua/vscourt> – офіційний веб портал судової влади в Україні <http://www.scourt.gov.ua> – офіційний веб-сайт Верховного Суду України. <http://www.sc.gov.ua> – офіційний веб-сайт Вищого спеціалізованого суду з розгляду цивільних і кримінальних справ.

2.<http://www.sbu.gov.ua> – офіційний веб-сайт СБУ.

3.<http://www.gp.gov.ua> – офіційний веб-сайт Генеральної прокуратури України. <http://www.minjust.gov.ua> – Офіційний веб-сайт Міністерства юстиції України. <http://www.reyestr.court.gov.ua> – єдиний реєстр судових рішень в Україні. <http://www.police.ua> – Форум працівників МВС України.

4.<http://www.vkka.gov.ua> – офіційний сайт Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури. <http://www.nbuv.gov.ua> – Національної бібліотеки України ім. В.І.Вернадського.

Тема 4. Актуальні питання тактичного кримінального аналізу

Значення тактичного кримінального аналізу в діяльності правоохоронних органів та прийняття управлінських рішень. Особливості формування результатів при здійсненні тактичного аналізу. Етапи проведення тактичного аналізу. Тактичний аналіз Т24. Тактичний аналіз Т30. Особливості формування звітів.

Сучасні аналітичні технології та методи, що використовуються для проведення тактичного кримінального аналізу. Використання географічних інформаційних систем (ГІС) в тактичному аналізі. Принципи роботи окремих видів програмних продуктів. Специфічні методи пошуку інформації окремих видів

геоінформаційних програмних продуктів.

Використання статистичного аналізу як інструменту проведення тактичного аналізу

Семінарське заняття 2 години

Мета заняття: придбати навички здобувачів вищої освіти щодо поняття тактичного аналізу, динаміку злочинності; аналіз часу; просторового аналізу, географічний аналіз, аналіз місць концентрації злочинів; способів вчинення злочину; профілю жертви та підозрюваного та є підходом до поліпшення роботи правоохоронних органів.

Питання до семінарського заняття

1. Поняття й сутність тактичного кримінального аналізу.
2. Особливості тактичного аналізу.
3. Етапи проведення тактичного аналізу.
4. Тактичний аналіз Т24. Тактичний аналіз Т30.

Методичні рекомендації

В ході підготовки до *першого питання* слід приділити увагу поняттю та сутності тактичного кримінального аналізу Тактичний аналіз – когнітивний/пізнавальний і технічний процес, метою якого є оцінка характеру злочину, виявлення ризиків, тенденцій та моделей злочинності, встановлення пов'язаних фактів, інцидентів або місць імовірного скоєння злочинів. Ця форма аналізу має короткострокову та середньострокову перспективу.

Використовується безпосередньо для успішного вирішення конкретних проблем. Метою використання кримінально-аналітичної інформації є моніторинг ситуації стосовно можливих тактичних рішень щодо поточних питань для розміщення ресурсів у визначених проміжках часу.

Тактичний аналіз являє собою метод аналізу даних з центром навколо короткострокових і середньострокових проблем, що покликаний виявити закономірності, особливості та специфічні елементи в серії злочинів.

В ході підготовки до *другого питання* слід приділити увагу питанням особливостям проведення тактичного аналізу Основне завдання тактичного аналізу полягає в тому, щоб визначити тактичні моделі, характеристику і специфічні елементи в серії злочинів з метою вироблення ефективних тактичних рішень і правильного застосування наявних сил та засобів для досягнення максимальних результатів.

1. Фокусує та спрямовує збір інформації на визначені цілі.
2. Визначає проблеми, з якими стикається поліцейський підрозділ.
3. Оцінює результати, отримані внаслідок вжитих заходів.
4. Висвітлює можливості запобігання та зменшення злочинності.
5. Допомагає створювати зв'язки між різними правопорушеннями та можливими їх виконавцями.
6. Визначає профіль аналізованого злочинця та події і жертви.
7. Описує тенденції та структуру (моделі) злочинів.

В ході підготовки до *третього питання* слід приділити увагу етапам проведення тактичного аналізу. Тактичний аналіз здійснюється у визначеній послідовності (покроково):

1. Встановлення предмета аналізу.
2. Обговорення щодо змісту завдання.
3. Створення плану зі збору інформації та плану аналізу.
4. Відфільтрування / вибірка, зіставлення й оцінка інформації.
5. Інтеграція даних, аналіз та інтерпретація.
6. Розробка гіпотез.
7. Створення аналітичного звіту.
8. Розповсюдження.

Загальні правила проведення тактичних аналізів передбачають те, що всі аналітичні продукти мають включати певні ідентифікатори, назву, заголовок, дані про автора, місце проведення, час завершення, вихідні дані і відомості про місцезнаходження документа.

Послідовність у проведенні тактичного аналізу є потужним інструментом. Зміст тактичних аналізів повинен базуватися на документально підтвердженій інформації, якість якої безпосередньо залежить від точності та кількості отриманих даних.

В ході підготовки до *четвертого питання* слід приділити увагу видам тактичного аналізу T24. та T30. T24 – це аналітичний продукт, розроблений аналітиками та представлений співробітникам правоохоронних органів, які проводять протидію злочинності.

Цей тип аналізу проводиться виключно для організації дій поліції з метою запобігання та протидії вчиненню злочинів.

T24 готується за 24 години за результатами проведення заходів, організованих у районах з високим криміногенним потенціалом, які отримують аналітичну підтримку.

Контекст: точні втручання у сфери ризику Як: за запитом/ за письмовою вказівкою Частота: мінімум 24 години

Характеристики: зворотний зв'язок та оцінка результатів

Кінцева мета T24:

- синтез (узагальнення) діяльності підрозділу протягом 24 годин;
- підтримка і нагляд за нещодавно започаткованими та поточними операціями;
- інформаційна підтримка працівників оперативних підрозділів поліції щодо поточної ситуації в межах компетенції протягом останніх 24 годин;
- скерування збору інформації на виявлені прогалини.

Тактичний аналіз T30 є щомісячним інструментом оцінки стану криміногенної ситуації для досягнення цілей, які були визначені підрозділом поліції на початку року.

T30 проводиться на основі відомостей, що були накопичені протягом 1 місяця.

T30 складається для злочинів, які вважаються пріоритетними для підрозділу поліції за поточний рік, і є щомісячним інструментом оцінки досягнення цілей.

Контекст: розглядається щодо злочинів, які є пріоритетними для установи.

Як: за письмовою вказівкою.

Частота: місячний.

Характеристики: підтверджує статистичні дані.

Кінцева мета T30:

- дає можливість проводити моніторинг та підтримувати заходи, що проводяться у напрямі протидії злочинності, націлює на проблеми;
- інформування «топ-менеджерів» / відповідальних працівників;
- підтримка процесу прийняття рішень;
- полегшує прийняття рішень щодо розподілу ресурсів (сил та засобів);
- сприяє підготовці інформації, планів та заходів, пов'язаних із попередженням злочинності та боротьбою з виявленими проблемами.

Питання для обговорення

1. З якою метою аналітиком проводяться усні брифінги і оформляються письмові звіти?
2. Який порядок проведення усного брифінгу?
3. Які основні етапи підготовки до проведення брифінгу?
4. Які особливості оформлення презентаційних матеріалів?
5. Які особливості підготовки письмових звітів аналітика?
6. Які помилки були допущені групами при проведенні брифінгу?

Матеріально-технічне забезпечення занять:

Навчальне обладнання, ТЗН: мультимедійний проектор, комп'ютер.

Наочні засоби: наочні засобами навчання, рекомендовані підручники та посібники.

Теми рефератів:

1. Аналітичні техніки та методи, що використовуються для проведення тактичного кримінального аналізу
2. Географічні інформаційні системи (ГІС) в тактичному аналізі
3. Статистичний аналіз як інструмент проведення тактичного аналізу

Рекомендовані джерела

1. Албул С.В., Користін О.Є. Концепція розвитку кримінальної розвідки органів внутрішніх справ України: науковий проект. Одеса: ОДУВС, 2015. 20 с.
2. Ахріменко С.О. Калугін В.Ю. Застосування графічних методів кримінального аналізу у ході досудового розслідування Матеріали круглого столу «Імплементация ІІР моделі в Україні», 15 березня 2023 року. ОДУВС, 2023, С. 65-68
3. Балтовський О.А., Ісмайлов К.Ю., Сіфоров О.І., Форос Г.В., Заєць О.М. Теорія систем і системний аналіз: навч. посібник. Одеський держ. унів-т внутр. справ, 2020. 156 с.
4. Цільмак О. М., Користін О.Є., Шапгала О. С., Талалай Д. В. Криміналістичні засоби та методи розкриття та розслідування правопорушень: підручник. Одеса : РВВ ОДУВС, 2016. 302 с.
5. Шинкаренко І. Р. Проблеми запровадження кримінального аналізу в діяльність підрозділів кримінальної поліції: теоретико-історичне підґрунтя. Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2017. № 1. С. 5
6. Балтовський О.А., Форос Г.В., Пядишев В.Г., Сіфоров О.І. Системи підтримки прийняття рішень: навчальний посібник. Одеса: РВВ ОДУВС. 2022. 176 с.

7. Основи кримінального аналізу: навчально-методичні рекомендації до вивчення навчальної дисципліни /уклад. Калугін В.Ю., О.А. Балтовський Одеса: ОДУВС, 2022. 58 с.
8. Основи кримінального аналізу: підручник / Бабенко А.М. та ін.; за заг. ред. Користіна О.Є. Одеса 2019. 296 с.
9. Шульга Є.М. Калугін В. Ю. Вдосконалення інформаційного забезпечення діяльності правоохоронних органів України. Матеріали круглого столу «Імплементация ІЛР моделі в Україні», 15 березня 2023 року. ОДУВС, 2023, С. 84-85
10. Федчак І.А. Основи кримінального аналізу: навчальний посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 288 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

1. <http://www.court.gov.ua/vscourt> – офіційний веб портал судової влади в Україні <http://www.scourt.gov.ua> – офіційний веб-сайт Верховного Суду України. <http://www.sc.gov.ua> – офіційний веб-сайт Вищого спеціалізованого суду з розгляду цивільний і кримінальних справ.

2. <http://www.sbu.gov.ua> – офіційний веб-сайт СБУ.

3. <http://www.gp.gov.ua> – офіційний веб-сайт Генеральної прокуратури України. <http://www.minjust.gov.ua> – Офіційний веб-сайт Міністерства юстиції України. <http://www.reyestr.court.gov.ua> – єдиний реєстр судових рішень в Україні. <http://www.police.ua> – Форум працівників МВС України.

4. <http://www.vkka.gov.ua> – офіційний сайт Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури. <http://www.nbuv.gov.ua> – Національної бібліотеки України ім. В.І.Вернадського.

Тема 5. Актуальні питання стратегічного кримінального аналізу

Значення стратегічного кримінального аналізу в діяльності правоохоронних органів та прийняття управлінських рішень. Джерела інформації та сучасні інструменти які використовуються у ході стратегічного аналізу. Формування моделі звіту стратегічного аналізу.

Аналіз злочинних моделей та аналіз профілів. SWOT-аналіз. PEST-аналіз.

SOСТА. Аналіз злочинних моделей та аналіз профілів. Аналіз тенденцій. Аналіз географічного профілювання Аналітичні техніки та методи у стратегічному аналізі.

Питання для підсумкового контролю

1. Поняття кримінального аналізу.
2. Що є метою кримінального аналізу.
3. Принципи кримінального аналізу.
4. Критерії кримінального аналізу.
5. Види аналітичного моделювання.
6. Охарактеризуйте зв'язки між об'єктами.
7. Основні правила складання аналітичних схем.
8. Назвіть основні категорії символів при моделюванні хронології подій.
9. Назвіть основні види комунікативних зв'язків в злочинних групах.

10. Охарактеризуйте Діаграму Ганта.
11. Що є напрямком системи кримінального аналізу в правоохоронних органах?
12. Види кримінального аналізу.
13. Види аналізу ризиків.
14. Що є аналітичним продуктом?
15. Дайте коротку характеристику видам інформаційно-аналітичних робіт.
16. Що відноситься до оперативного аналізу?
17. Що таке джерела інформації?
18. З яких елементів складається процес збору інформації?
19. Які Ви знаєте способи збору інформації?
20. Класифікація джерел інформації?
21. Які Ви знаєте основні джерела збору даних?
22. Які основні методи застосовуються аналітиком при обробці інформації?
23. Що таке систематизація інформації?
24. Яка мета опису даних?
25. Які види роботи зі сховищами інформації (архівами) Ви знаєте?
26. Які Ви знаєте схеми візуалізації даних?
27. Що таке кореляційний аналіз?
28. Які є головні завдання кореляційного аналізу?
29. Які є правила застосування кореляційного аналізу?
30. Що є критичним елементом аналізу?
31. В якому вигляді в кінцевому етапі представляються дані?
32. Що таке гіпотеза?
33. З яких частин складається гіпотеза?
34. На які питання необхідно відповісти для з'ясування обставин справи?
35. Що таке випробування гіпотези?
36. Що таке аналітичний продукт?
37. Що таке брифінг та його види?
38. Яка структура брифінгу?
39. Що таке аналітичний дайджест?
40. Які є етапи складання дайджесту?
41. Визначте сутність методу «Кореляційний аналіз».
42. Які основні правила застосування методу «Кореляційний аналіз»?
43. Тактика застосування методу «Кореляційний аналіз».
44. Дайте поняття «кластерний аналіз»?
45. Яка мета використання методу кластерного аналізу в IBM i2
46. Analyst's Notebook?
47. Назвіть переваги та недоліки застосування методу кластерного аналізу?
48. Як намалювати кластер з одиничними зв'язками між особою 1, особою 2, особою 3 та особою 4?
49. Як намалювати кластер з шестикратними зв'язками?
50. Визначте сутність методу «SWOT-аналіз».
51. Яка головна мета методу «SWOT-аналіз»?
52. Наведіть основні правила та умови застосування методу «SWOT-аналіз».
53. Що відноситься до активів фізичних осіб?
54. Що відноситься до пасивів фізичних осіб?

55. Як вираховується власний капітал?
56. Які ви знаєте спеціальні методи кримінального аналізу?
57. Які переваги та недоліки методу «Побудови схеми діяльності»?
58. Який алгоритм застосування методу «Побудови схеми події»?
59. Які правила застосування методу «Аналізу телефонних з'єднань»?
60. Який алгоритм застосування методу «Аналізу телефонних з'єднань»?

ГЛОССАРІЙ

– А –

- АБСТРАГУВАННЯ** (*лат. abstrahere - відволікати*) – 1. Смысловая операция, філософський і логічний метод «відволікання», який дає змогу переходити від конкретних предметів до загальних понять і законів розвитку. 2. Метод оперативного мислення, сутність якого полягає у виділенні та формуванні основного змісту інформації про оперативне явище шляхом відкидання його несуттєвих, другорядних ознак та виокремлення істотних ознак.
- АЛГОРИТМ** (*араб. аль-Хорезмі – ім'я середньовічного узбецького математика*) – система правил виконання обчислювального процесу, що призводить до розв'язання певного класу задач після скінченого числа операцій.
- АЛГОРИТМ ВИЗНАЧЕННЯ ГІПОТЕЗ ТА ВИСНОВКІВ (ПРОПОЗИЦІЙ)** – система операцій, що здійснюються за строго визначеними правилами і після послідовного їх виконання приводять до вирішення поставленого завдання.
- АЛЬТЕРНАТИВА** (*франц. alternative* и *лат. alter - один з двох*) – необхідність вибору між можливостями, що виключають одна одну.
- АНАЛІЗ** (*грец. analysis – розкладання*) – 1. Метод наукового дослідження предметів, явищ та ін. шляхом розчленування їх (у думці або фактично) на складові частини. 2. Усебічний розгляд, дослідження чогонебудь (фактів, явищ); визначення складу й властивостей якоїсь речовини.
- АНАЛІЗ АВС** – це простий, якщо йдеться про проведення, метод встановлення точок тяжіння та пріоритетів. Метою цього аналізу є виявлення зв'язків між затратами засобів та досягненням цілей і зосередження дій в тих сферах, які мають найбільше значення.
- АНАЛІЗ ВРАЗЛИВОСТІ** – процес визначення видів і ступенів небезпеки потенційних загроз і вразливих місць, а також ефективності їх систем захисту.
- АНАЛІЗ ЗАГРОЗ** – процес, у ході якого інформація про реальну чи потенційну загрози систематично і ретельно перевіряється і аналізується та корегується з метою виявлення значимих фактів і отримання висновків з них.
- АНАЛІЗ ЗВ'ЯЗКІВ АБО АНАЛІЗ ПОСИЛАНЬ** - це метод аналізу даних, який використовується в рамках мережевого аналізу для оцінки відносин (зв'язків) між вузлами (об'єктами). Відносини можуть бути визначені для різних типів вузлів: людей, організацій, операцій і т. д. Термін «аналіз взаємозв'язків» визначає процес аналізу сукупності взаємовідносин між різними об'єктами мережі для виявлення її характеристик.
- АНАЛІЗ ІНФОРМАЦІЇ** – процес обробки інформації, який базується на логічному та креативному мисленні, спрямований на одержання якісно нової інформації у вигляді гіпотез, висновків, припущень, ситуативних картин тощо.
- АНАЛІЗ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ** – етап стратегічного аналізу правоохоронної сфери, який передбачає ідентифікацію можливих обставин, що сприяють або перешкоджають реалізації прийнятої правоохоронним суб'єктом стратегії.
- АНАЛІЗ КОНКУРУЮЧИХ ГІПОТЕЗ** (*Analysis of Competing Hypotheses*) – порівняння різних аналітичних висновків та пояснень щодо подій, надає можливість аналітикам перевірити узгодженість зібраних розвідданих та виявити розділи звіту, які викликають сумніви або потребують додаткового аналізу.
- АНАЛІЗ ПРОХОДЖЕННЯ СТРАТЕГІЧНОГО РІШЕННЯ** – етап аналітичного дослідження, що передбачає ідентифікацію можливих обставин, які сприяють або перешкоджають легітиматії стратегічного рішення та відпрацювання відповідних рекомендацій.
- АНАЛІЗ РИЗИКІВ** – інформаційно-аналітична діяльність, яка включає оцінку загроз, вразливості публічної безпеки і порядку, охорони прав і свобод людини, концепції протидії злочинності або правоохоронної системи та рівня негативного впливу на них, порівняння результатів оцінки та дослідження взаємозв'язків між ними з метою розробки пропозицій з підвищення рівня безпеки.
- АНАЛІТИК** (*грец. analytikos – аналітичний*) – 1. Фахівець, що володіє необхідними знаннями та досвідом

аналізу управлінських ситуацій, підготовки аналітичних звітів, висновків та пропозицій.
2. Посадова особа підрозділу кримінального аналізу (кримінального аналізу та оперативного моніторингу).

АНАЛІТИЧНИЙ ДАЙДЖЕСТ – це періодичний огляд подій, який представляє собою вижимки подій за певний період з певної тематики у вигляді фрагментів текстів документів (цитати, витяги) та який знаходиться у сфері інтересів реальних або потенціальних замовників аналітичної діяльності.

АНАЛІТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ – це інтелектуальна творча діяльність, спрямована на одержання та використання нових знань, що здійснюється із застосуванням наукових методів на основі процесу судження від конкретного до загального.

АНАЛІТИЧНІ ДОКУМЕНТИ (довідки, інформаційні зведення, аналітичні огляди) – аналітичні продукти, які готуються в залежності поставлених завдань та об'ємів інформації за усіма напрямками діяльності підрозділу.

АНАЛІТИЧНА КОМП'ЮТЕРНА МОДЕЛЬ – математична модель, що оперує нечисловими алгоритмами і реалізована на електронно-обчислювальній машині; інструмент, що використовується для оцінки працездатності системи фізичного захисту; розраховує ймовірність переривання послідовності дій правопорушника, виходячи з аналізу взаємодії факторів виявлення, затримки, реагування і встановлення зв'язку.

АНАЛІТИЧНА РОБОТА – підбір, узагальнення й аналіз (логічне дослідження) накопиченої інформації і підготовка на цій основі висновків, прогнозів і пропозицій для опрацювання аналітичних оглядів і прийняття рішень.

АНАЛІТИЧНА ТЕХНІКА – сукупність засобів, способів і прийомів, які використовуються у процесі аналізу й забезпечують досягнення та оформлення як окремих поточних результатів, так і здійснення аналізу в цілому. До аналітичної техніки відносять: статистичні зведення, карти, описи, письмові звіти, графіки (діаграми) зв'язків, руху товарів, подій, діяльності, переліки (зведення) прихованих (не оприлюднених) прибутків, систематичний пошук баз даних, перегляд звітів та повідомлень, порівняння збігів отриманих даних, визначення правдоподібності даних та збігів тощо.

АНАЛІТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ – форма інформаційно-аналітичної діяльності, що полягає у найбільш поглибленому вивченні проблеми, під час якого здійснюється опис її структури, кількісних та якісних параметрів, а також чинники, що їх обумовлюють.

АНАЛІТИЧНИЙ ПРОДУКТ – це формалізовано-творчий результат роботи аналітика, який вміщує дані або знання, які встановлені під час проведення кримінального аналізу і, який в залежності від виду, може містити опис матеріалів, на основі якого виконано аналітичну діяльність, її перебіг, сформульований на основі засновків (передумов) умовивід (висновок), а також рекомендації. Для полегшення розуміння запропонованих висновків і рекомендацій у подальшому можуть додаватися схеми, діаграми і таблиці.

АНАЛІТИЧНА ЗАПИСКА – це детальний аналіз проблеми, висновки та у разі потреби практичні рекомендації. Іноді аналітична записка може бути підготовлена у формі ризиків – специфічного аналізу (в основному, короткострокового) основних загроз розвитку геокриміногенної ситуації.

АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ – це аналітичний продукт, що містить обґрунтовані відповіді на запитання, поставлені замовником аналізу, які стали предметом аналітичного дослідження, та/або результати оцінки ризиків та загроз безпеки та свободи громадян, пропозиції щодо їх мінімізації та усунення.

АНАЛІТИЧНЕ ОРІЄНТУВАННЯ – аналітичний продукт, який містить відомості про вчинене правопорушення, яке було виявлено в процесі проведення аналітичного дослідження інформаційних ресурсів, наданих замовником або ініціативно.

АНАЛІТИЧНИЙ ПОШУК – планомірна цілеспрямована відповідна здійсненню оперативно-розшукових заходів, впорядкована за часом і регламентована законодавчими та іншими правовими актами сукупність етапів добування та подальшого аналізу за допомогою певних методик оперативних даних, що зафіксовані на матеріальних носіях.

АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД – це вторинний синтезований текст, в якому подано зведену характеристику певного питання чи проблеми, що базується на використанні інформації, отриманої з ряду першоджерел за певний проміжок часу.

АНАЛІТИЧНИЙ ПРОГНОЗ – містить аналіз інформації, яка відображає характер змін стану досліджуваного об'єкта (його структури, найважливіших показників і чинників, що визначають його розвиток), з метою виявлення закономірностей розвитку об'єкта, необхідних для проведення робіт з прогнозування.

АСОЦІАТИВНІ – дозволяють знаходити закономірності між пов'язаними подіями. Прикладом такої закономірності служить правило, яке вказує, що з події ХХ слід подія УУ з певною ймовірністю. Встановлення таких залежностей дає можливість знаходити дуже прості і інтуїтивно зрозумілі правила.

БАЗА ДАНИХ – сукупність даних, організованих за визначеними правилами, що передбачає загальні принципи опису, збереження і маніпулювання даними, незалежно від прикладних програм. В загальному випадку база даних містить схеми, таблиці, подання, збережені процедури та інші об'єкти.

БАЗА СТРАТЕГІЧНИХ ДАНИХ (БСД) – це стислий системний опис найсуттєвіших стратегічних елементів, що належать до зовнішнього середовища підприємства; вона (БСД) використовується для оцінки поточного становища, застосовується для визначення прояву процесів у майбутньому та для прийняття стратегічних рішень.

БЕЗПОСЕРЕДНІ ЗВ'ЯЗКИ – взаємовідношення предметів, явищ, процесів, їх властивостей без проміжних ланок.

БЛОКЧЕЙН (тобто ланцюжок блоків транзакцій (англ. *Blockchain, Block chain* від *block* - блок, *chain* - ланцюг)) – розподілена база даних, яка підтримує перелік записів, так званих блоків, що постійно зростає.

– В –

ВЕРСІЯ – 1. Один із кількох різних переказів, викладів або одне з тлумачень якогось факту, події. 2. У слідчій та судовій діяльності – обґрунтоване припущення стосовно подій та окремих її обставин, які розслідуються, що пояснює їх походження і характер.

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК – категорія, що відображає взаємовідношення та взаємодію предметів, явищ та процесів в їх розвитку, виникненні та зникненні.

ВИЗНАЧЕННЯ ПРІОРИТЕТІВ – сортування зібраної інформації та її організація залежно від важливості та актуальності.

ВИСНОВОК – логічний підсумок результатів аналітичного дослідження, зробленого на основі аналізу, певних фактів, даних, інформації тощо.

ВИЗУАЛІЗАЦІЯ (від лат. *Visualis*) – загальна назва прийомів уявлення числової інформації або фізичного явища у вигляді, зручному для зорового спостереження та аналізу.

– Г –

ГЕОГРАФІЧНІ ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ (ГІС) – це набір комп'ютерних інструментів, які дозволяють людині модифікувати, візуалізувати, запитувати та аналізувати географічні й табличні дані. ГІС-системи є потужним інструментом програмного забезпечення і дозволяють аналітикам кримінальної розвідки створювати все що завгодно, від простих пін-карт до тривимірної візуалізації просторових або тимчасових даних.

ГПОТЕЗА (греч. *hypothesis* - підстава, припущення) – спосіб пізнавальної діяльності, побудова можливого, проблемного знання, в процесі якого формулюється одна із можливих відповідей на питання, що виникло в процесі дослідження.

ГРАФІК – 1. Зображення за допомогою ліній різних моментів якогось процесу в їхній залежності. 2. План роботи з точними показниками норм і часу її виконання.

ГРАФІЧНІ ПРОДУКТИ КРИМІНАЛЬНОГО АНАЛІЗУ – результати візуалізації результатів кримінального аналізу, зазвичай оформлюються додатками до звіту кримінального аналітика, але можуть використовуватися й як окремий документ.

Графічними продуктами кримінального аналізу є: матриця взаємозв'язків; діаграма взаємозв'язків; діаграма руху; діаграма подій; часовий аналіз; телефонний аналіз та ін.

– Д –

ДАЙДЖЕСТ (англ. *Digest*- стислий виклад, резюме) – це документ, що становить добірку витягів із конкретного тексту, відібраних і згрупованих таким чином, щоб дати про нього загальне уявлення, чи добірку найцікавіших матеріалів, передрукованих з інших видань.

ДАНІ – факти або відомості, подані у формалізованому вигляді (наприклад, електронний або друкований документ), що забезпечує можливість їх зберігання, обробки та передачі.

ДЕКОМПОЗИЦІЯ – це метод аналітичного характеру, який дозволяє досліджувати процеси і явища, завдяки якому фахівці розбивають мету на кілька невеликих під задач, рішення яких призводить до очікуваного результату.

ДІАГРАМА – графічне зображення, що наочно, у вигляді ліній, геометричних фігур або малюнків, показує співвідношення між різними величинами, які порівнюються. В залежності від способу зображення показників для порівняння використовуються такі діаграми:

- лінійні (графіки) – нанесення на координатне поле відрізків певної довжини, верхні кінці яких з'єднані ламаною лінією;
- прямокутні – послідовний ряд прямокутників однакової ширини, розмішених вертикально (стовпчикові) або горизонтально (стрічкові);
- кругові, або секторні – коло розділене на сектори;

- ілюстративні – ряд схематичних зображень певної величини.

ДІАГРАМА ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКІВ (друга назва: *релятивна, або асоціативна діаграма*) – техніка, за допомогою якої графічно, у впорядкований спосіб, можна представити інформацію на тему взаємовідносин між особами і організаціями. Діаграма взаємозв'язків придатна для визначення організаційної структури групи, оточення даної особи, її контактів, а також для пізнання механізмів керування даної групи.

ДІАГРАМА ДІЯЛЬНОСТІ – блок-схема, яка показує, як потік управління переходить від однієї діяльності до іншої, при цьому увага фіксується на результаті діяльності.

ДІАГРАМА ПОДІЙ – є більш загальною версією схеми діяльності, а саме графічне представлення ходу подій на вісі часу.

ДОСТУПНІСТЬ СТРАТЕГІЧНОГО РІШЕННЯ – характеристика стратегічного рішення, що визначає ступінь його відповідності встановленим ресурсним обмеженням (соціальним і матеріальним).

– Е –

ЕКСПЕРТ (лат. *expertus* – *досвідчений, випробуваний*) – фахівець у будь-якій галузі, що проводить експертизу та здатний на підставі своїх знань та досвіду надавати кваліфіковану консультацію.

ЕКСПЕРТНЕ ОЦІНЮВАННЯ – процедура отримання оцінки проблеми на основі думки фахівця (експертів) з метою подальшого прийняття рішення (вибору).

ЕКСПОРТ ДАНИХ (від англ. *export*) – перетворення і запам'ятовування даних з початкового формату в інший формат, який буде зчитуватися певною програмою, призначеною для користувача. При цьому, звичайно, можлива сумісність з різними програмами.

ЕЛЕМЕНТ – це найпростіша неподільна частина системи, властивості якої визначаються конкретною задачею. 2. Елемент - це межа поділу системи з точок зору вирішення конкретного завдання і поставленої мети.

– З –

ЗБІР ІНФОРМАЦІЇ – діяльність суб'єкта, в ході якої він здійснює пошук і отримання відомостей про потрібний йому об'єкт.

ЗВІТНІ ДОКУМЕНТИ (*оперативно-розшукова діяльність*) – документи, що подаються у вищі, контрольні та/або наглядові органи і містять дані про результати оперативно-розшукової діяльності, зокрема результати кримінального аналізу.

ЗОВНІШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ - це безліч існуючих поза системою елементів будь-якої природи, що впливають на систему і знаходяться під її впливом.

– І –

ІНТЕГРУВАННЯ (*як етап процесу кримінальної розвідки*) – полягає в об'єднанні інформації. На цьому етапі виконуються операції з масивами інформації, що полягають у її порівнянні, відборі, сортуванні, пошуку взаємозв'язків. Інтегрування може також полягати у візуальному представленні інформації у вигляді діаграм взаємозв'язків, діаграм руху, діаграм дій, матриці взаємозв'язків.

ІНТЕГРОВАНІЙ БАНК ДАНИХ – це складна інформаційна система, яка являє собою сукупність окремих інформаційних систем (обліків, підсистем), що мають спільне застосування, високоорганізовану систему забезпечення й аналізу інформації з організацією доступу до інформації будь-якої його складової через одну адресу – ядро інтегрованого банку даних.

ІНФОРМАЦІЙНА ТЕХНОЛОГІЯ (ІТ) – це комплекс методів і процедур, за допомогою яких реалізуються функції збирання, передавання, оброблення, зберігання та доведення до 3 користувача інформації в організаційно-управлінських системах з використанням обраного комплексу технічних засобів.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ (*англ. Information Resources*) – окремі документи і окремі масиви документів, документи і масиви документів в інформаційних системах, зафіксовані на відповідних носіях інформації, а також мовні засоби, що вживаються для опису конкретної предметної області і для доступу до даних і знань.

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ – це вид аналітичної діяльності, який полягає в отриманні, накопиченні, обробці, аналізі (логічному дослідженні, методологічному умінню пошуку взаємозв'язків), прогнозуванні, реалізації та збереженні інформації, яка відноситься до повноважень та реалізується у підрозділах, діяльність яких направлена на попередження, виявлення та розслідування кримінальних правопорушень.

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС у сфері управління являє собою процес пошуку, збору, переробки та подання інформації у формі, придатній для її використання при прийнятті управлінських рішень.

ІНФОРМАЦІЙНА СИСТЕМА – це організаційно впорядкована сукупність масивів інформації про певні

об'єкти й інформаційні технології, у тому числі засоби сучасної комп'ютерної техніки, програмного забезпечення та мереж зв'язку, що забезпечують процеси введення, опрацювання й видачі інформації користувачеві.

ІНФОРМАЦІЙНО-ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНА СИСТЕМА - сукупність інформаційних та телекомунікаційних систем, які у процесі обробки інформації діють як єдине ціле.

ІНФОРМАЦІЯ - будь-які відомості та/або дані, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді.

ІНФОРМАЦІЯ В АВТОМАТИЗОВАНИХ СИСТЕМАХ – сукупність усіх даних і програм, які використовуються в автоматизованих системах незалежно від засобу їх фізичного та логічного представлення.

– К –

КАУЗАЛЬНЕ ПРОГНОЗУВАННЯ (*стратегічний аналіз*) – методи, що припускають встановлення причинно-наслідкових взаємозв'язків між змінною (залежною), що цікавить аналітика і змінною (незалежною), що пояснюють її поведінку.

КОНТЕНТ-АНАЛІЗ – якісно-кількісний метод вивчення документів, який характеризується об'єктивністю висновків і строгістю процедури та полягає у квантифікаційній обробці тексту з подальшою інтерпретацією результатів. Предметом контент-аналізу можуть бути як проблеми соціальної дійсності, котрі висловлюються чи навпаки приховуються у документах, так і внутрішні закономірності самого об'єкта дослідження. Популярність контент-аналізу ґрунтується на тому, що цей метод дозволяє виміряти людську поведінку (якщо вважати, що вербальна поведінка є її формою). На відміну від опитувань контент-аналіз вимірює не те, що люди говорять, що зробили чи зробилять, а те що вони справді зробили.

КОНТЕНТ-МОНІТОРИНГ – систематичне, безперервне в часі сканування і контент-аналіз інформаційних ресурсів.

КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ ПРОБЛЕМИ – етап аналітичного дослідження, що передбачає встановлення координат, правоохоронної проблеми, що аналізується в просторі наукового знання та соціального досвіду; досягнення найбільш загальної уяви щодо явищ та процесів, які аналізуються для вирішення правоохоронних проблем на основі вивчення теоретичних моделей, концепцій, прецедентів.

КОРЕЛЯЦІЯ ДАНИХ – це підхід до виявлення та ілюстрації взаємозв'язків між парою змінних – між рівнем злочинності і деяким чинником, який може зробити вплив на злочинність.

КРИМІНАЛЬНИЙ АНАЛІЗ – це комплекс методів, які використовуються для збирання, оцінки, аналізу та реалізації інформації при розслідуванні кримінальних правопорушень, а також з метою їх використання у розробленні тактичних та стратегічних засад з протидії злочинності.

КРИМІНАЛЬНИЙ АНАЛІТИК – це особа, яку призначено на посаду підрозділу кримінального аналізу Національної поліції України та має відповідну форму допуску та доступ до джерел інформації, що міститься у базах (банках) даних Міністерства внутрішніх справ України, Національної поліції України та інших органів державної влади, у т.ч. установ, підприємств, установ та організацій усіх форм власності, здійснює збір, оцінку, обробку даних з інформаційних ресурсів та має відповідну спеціалізовану підготовку.

– Л –

ЛЕГІТИМАЦІЯ СТРАТЕГІЧНОГО РІШЕННЯ – етап циклу рішення, спрямований на формалізований вибір остаточного варіанту рішення і закріплення його в якості акту, який володіє юридичною силою: закону, указу, постанови і т. ін.

ЛІНІЙНЕ ПРОГНОЗУВАННЯ – методи, що припускають буденну логіку причинно-наслідкових взаємозв'язків, що вкладається в класичну формулу лінійної регресії.

ЛОГІЧНИЙ ЛАНЦЮГ – безперервний, послідовний ряд подій, міркувань, суджень, знань та ін..

– М –

МАТРИЦЯ – *спец.* 1. Штмп із витисненим у ньому заглибленням, що точно відповідає формі оброблюваної деталі 2. Картонна форма, яку знімають із набору й використовують для відливання стереотипу в друкарні. 3. Сукупність математичних величин, певним способом розміщених у прямокутній таблиці.

Теорія

матриць.

Квадратні

матриці.

4. У системах обробки інформації – двомірний масив, розташування кожного елемента в якому визначається номером рядка та номером стовпчика.

МАТРИЦЯ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКІВ – проміжний етап при створенні діаграми взаємозв'язків, а саме

- представлення інформації про взаємозв'язки між особами, організаціями, місцями тощо на матриці за допомогою знаків (● ○ + -). Основне призначення матриці взаємозв'язків - упорядкування масиву знань щодо конкретного об'єкту. До матриці вносяться всі події, потім позначаються зв'язки між ними. На підставі складеної матриці вираховується коефіцієнт зв'язків, що дозволяє визначити найбільш перспективну, ключову фігуру в механізмі дії групи та зробити перші аналітичні висновки.
- МЕТОД АНАЛІЗУ** – досить загальна і широко застосовувана процедура вирішення проблем, розрахована на різні галузі дослідження (наприклад, метод візуалізації, метод прогнозування, метод оцінювання та ін.).
- МЕТОД «SWOT-АНАЛІЗ»** - полягає у стратегічному плануванні (конструюванні стратегій) досудового розслідування для виявлення факторів внутрішнього і зовнішнього середовища організації та поділ їх на чотири категорії: Strengths (сильні сторони); Weaknesses (слабкі сторони); Opportunities (можливості); Threats (загрози).
- МЕТОД «ЕВРИСТИЧНІ ЗАПИТАННЯ»** - полягає у тому, що необхідно винайти відповіді на сім
- МЕТОД «КЛАСТЕРНИЙ АНАЛІЗ»** - це сукупність математичних методів, призначених для формування «віддалених» один від одного груп «близьких» між собою об'єктів за інформацією про відстані або зв'язки (заходи близькості) між ними.
- МЕТОД «КОРЕЛЯЦІЙНИЙ АНАЛІЗ»** - полягає у визначенні характеру зв'язків між двома наборами елементів (змінних) – діяльності, умов, функцій, тощо, та будувати на їх основі Scatter-діаграм (діаграм розсіювання), що відображають тренди (тенденції) у графічній формі, а не математично.
- МЕТОД «МОЗКОВИЙ ШТУРМ»** - полягає у вільній груповій генерації суб'єктами досудового розслідування (або членами СОГ або СГ) будь-яких ідей, припущень стосовно певного предмета дослідження, з їх подальшою експертизою 2-3 найбільш імовірних.
- МЕТОД ОЦІНКИ ІНФОРМАЦІЇ 4x4 (метод «чотири на чотири»)** – застосування для оцінки інформації сукупності критеріїв, за якими окремо визначається достовірність інформації та достовірність джерела, з якого інформація походить. За результатом оцінки інформації та джерела надається літерно-цифровий код. (Див. критерії оцінки інформації та критерії оцінки джерела інформації).
- МЕТОД ОЦІНКИ РИЗИКІВ «HAZOP»** - полягає в деталізації та ідентифікації проблем в організації та здійсненні досудового розслідування кримінальних проваджень, визначенні можливих причин їх виникнення та оцінки наслідків.
- МЕТОД СЦЕНАРІЇВ** – різновид прогнозування, що застосовується в ситуаціях, коли одна або більш значущих змінних володіє невизначеним значенням. Окремі сценарії можуть будуватися для кожного вірогідного значення змінної, для кожного діапазону значень або за схемою «песимістичний сценарій» - «найбільш вірогідний сценарій» - «оптимістичний сценарій».
- МЕТОДИКА АНАЛІЗУ** – відносно спеціалізована процедура або технічний прийом, що застосовуються аналітиками для вирішення конкретних видів проблем.
- МЕТОДОЛОГІЯ** (грец. *methodos* – шлях. дослідження та *logos* - наука) – 1. Вчення про науковий метод пізнання й перетворення світу; його філософська, теоретична основа. 2. Сукупність методів дослідження, що застосовуються в будь-якій науці відповідно до специфіки об'єкта її пізнання. 3. Кримінальний аналіз. Система вихідних, основних принципів, що визначають спосіб підходу до аналізу й оцінки явищ або процесів, характер ставлення до них, спрямованість пізнавальної та практичної діяльності.
- МЕТОДОЛОГІЯ АНАЛІЗУ** – систематичне і критичне вивчення множинних методів і методик аналізу; має скоріше ставлення до процесу отримання значимого знання, до логіки дослідження проблем, ніж просто до застосування конкретних методів і методик.
- МОДЕЛЮВАННЯ** – 1. Спрощене уявлення про дійсність, що використовується для вивчення її ключових властивостей. 2. *стратегічний аналіз* - етап стратегічного аналізу, що припускає формалізацію і математичний вираз основних елементів і взаємозв'язків у досліджуваній проблемі.
- МОНІТОРИНГ** (англ. *monitoring* – спостереження) - спеціально організоване систематичне безперервне спостереження за яким-небудь процесом з метою виявлення його відповідності бажаному результату, а також прогнозування та запобігання критичним ситуаціям.

– Н –

- НАДІЙНІСТЬ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ** – здатність джерела об'єктивно відтворити обставини, які стали йому відомі (відносно особи) або в ньому (з його допомогою) відобразилися (відносно речових джерел).
- НЕЗАЛЕЖНА ЗМІННА** – зміна, яка впливає на значення інших змінних, змінюючи свої власні значення.
- НЕОБХІДНІСТЬ** – філософська категорія, що відображає внутрішні, стійкі, істотні зв'язки предметів, явищ, процесів і визначальна їх закономірне змінення і розвиток. Існує в природі та суспільстві у формі об'єктивних законів. Непізнані закони з'являються як «сліпа» необхідність.
- НЕІСТОТНІ ЗВ'ЯЗКИ** – тимчасові, нестійкі, не визначальні для даного явища або процесу зв'язки і відносини.
- НОРМАТИВ МОЖЛИВОСТЕЙ (стратегічний аналіз)** – коефіцієнт, що визначається діленням суми

бальних оцінок ступеня відповідності факторів поточного і оптимального потенціалу організації на число оцінюваних чинників. Приймає значення від 0 до 1.

– О –

ОБ'ЄКТИВНІСТЬ – науковий принцип, який орієнтує дослідника на розуміння певної суб'єктивності цієї інформації, з якою йому доводиться працювати з метою отримання аргументованих результатів аналітичної роботи на підставі сучасних досягнень науки і ефективних інформаційно-аналітичних технологій. Він вимагає від аналітика мінімізувати вплив особистих і групових інтересів, установок, інших суб'єктивних чинників на процес і результати дослідження.

ОБ'ЄКТ АНАЛІТИЧНОЇ РОБОТИ – галузь практичної діяльності, на яку спрямований процес дослідження. Вибір об'єкту визначає межі застосування отриманих результатів.

ОБ'ЄКТ КРИМІНАЛЬНОГО АНАЛІЗУ – це злочини, злочинець, злочинне угруповання, злочинність, матеріали та результати оперативно-розшукової діяльності, а також матеріали кримінального провадження з письмового дозволу слідчого в обсязі, в якому він визнає можливим їх використання.

ОПЕРАЦІЙНИЙ АНАЛІЗ – аналіз інформації з метою створення та перевірки гіпотез щодо ймовірної злочинної діяльності, встановлення структури злочинних груп, ролі їх окремих членів та обставин злочину.

ОПЕРАТИВНИЙ АНАЛІЗ РИЗИКІВ (*англ. Operational Risk Analysis*) – аналіз ризиків, який, як правило, здійснюється на регіональному (територіальному) рівні і застосовується для вивчення рівня безпеки в окремому регіоні (області, районі).

ОПЕРАЦІЙНИЙ КРИМІНАЛЬНИЙ АНАЛІЗ – аналіз матеріалів оперативно-розшукової справи з метою створення та перевірки гіпотез щодо ймовірної злочинної діяльності, встановлення структури злочинних груп, ролі їх окремих членів та обставин злочину.

ОПЕРАТИВНО-ТАКТИЧНИЙ АНАЛІЗ РИЗИКІВ – полягає у здійсненні оперативного аналізу в межах повноважень органу охорони державного кордону у поєднанні з тактичним аналізом, що має на меті надання або використання інформації для профілювання у дійсному часі суб'єктів (об'єктів), які перетинають кордон встановленим порядком у пунктах пропуску або затримуються в адміністративному порядку підрозділами з охорони державного кордону.

ОПИС – спосіб дослідження, який полягає в зазначенні ознак об'єкта. Це може бути усне або письмове перелічення кількісних чи якісних ознак, властивостей в певній послідовності.

ОПИС ЗАГРОЗ – опис, спрямований на ідентифікування та аналіз слабких пунктів, які можуть бути використані в рамках злочинної діяльності. Метою є достатньо раннє опрацювання пропозицій, які стосуються запобігання злочинності шляхом ліквідування слабких точок та заходи, спрямовані проти потенційних винуватців кримінальних діянь.

ОПИС ЯВИЩ – є аналізом злочинного явища, яке має місце на конкретній території відповідно до конкретного періоду часу. Метою є розпізнання певних зразків (щодо способу дії), часу та місця, яким надається перевага, причин) як вихідної бази для опрацювання широкої стратегії.

ОЦІНКА ІНФОРМАЦІЇ (*англ. Evaluation of information*) – це визначення цінності елементів інформації з точки зору достовірності, надійності, відповідності та точності.

ОЦІНКА РЕАКЦІЇ (*стратегічний аналіз*) – аналіз реакції правоохоронного суб'єкта на вплив зовнішнього середовища через «вхід» - виклики, загрози, проблеми, можливості, вимоги, ресурси.

ОЦІНКА РИЗИКІВ (*стратегічний аналіз*) – це дослідження та визначення (пошук і встановлення) слабких елементів системи охорони кордону. Сферами, в яких здійснюється оцінка, а потім аналіз ризиків, зокрема є: система (модель) управління; дислокація технічних і людських ресурсів; рівень підготовленості персоналу до виконання визначених завдань; результати службової діяльності у співставленні з обсягом і рівнем складності завдань; логістика та інші чинники, які зумовлюють ефективність виконання завдань.

ОЦІНЮВАННЯ СТРАТЕГІЧНОГО РІШЕННЯ – етап циклу стратегічного рішення. На ньому встановлюється ступінь відхилення фактичних результатів рішення від спочатку прогнозованих, а також виявляються невизначені і побічні наслідки. Рішення може оцінюватися за критеріями ефективності, результативності та ін

П

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ СПРАВ – пошук (згідно зі встановленим зразком та на базі вибраних критеріїв) та поєднання інформації про подібні злочинні вчинки з метою встановлення того, які з цих вчинків могли бути здійснені або організовані тими ж особами (серійні злочини).

ПРЕДМЕТ КРИМІНАЛЬНОГО АНАЛІЗУ – коротко та довготермінові цілі у досудовому розслідуванні, оперативно-розшукової та превентивної діяльності: визначення перспектив та пріоритетів роботи у кримінальних провадженнях та оперативно-розшукових справах, визначення стратегії подолання злочинності, а також прогнозування тенденцій розвитку криміногенної обстановки.

ПРИЙНЯТНІСТЬ СТРАТЕГІЧНОГО РІШЕННЯ – характеристика стратегічного рішення, що визначає ступінь його адекватності встановленим нормам і правилам поведінки, значущим для правоохоронного суб'єкта, що приймає рішення.

ПРОГНОЗУВАННЯ СТРАТЕГІЧНОГО РІШЕННЯ – етап циклу рішення, на якому визначаються ризики, наслідки (витрати), асоційовані з кожним з можливих альтернативних варіантів рішення, виявлених на стадії ініціювання, а також виникають у процесі подальшого обговорення та аналізу проблеми.

ПРОГРАМНІ АНАЛІТИЧНІ ІНСТРУМЕНТИ – це сучасне програмне забезпечення (сервіси) дослідження, які дозволяють швидко та ефективно проводити аналіз системи взаємопов'язаних об'єктів і динаміки послідовних подій, відображаючи результати дослідження у вигляді зручних для розуміння схем, діаграм тощо.

ПРОДУКТИ СТРАТЕГІЧНОГО АНАЛІЗУ – це, як правило: звіти про обстановку, аналізи явищ, тематичні аналізи, кримінологічні регіональні аналізи, структурні аналізи загроз, концепції боротьби із злочинністю.

ПРОДУКТИ СТРАТЕГІЧНОГО КРИМІНАЛЬНОГО АНАЛІЗУ – результати стратегічного кримінального аналізу, що оформлені в документальному вигляді: ситуативні звіти; ситуативні огляди на тему стану злочинності; опис явищ; опис загроз; концепції подолання злочинності; аналітичне звітування, яке зосереджується на особах (групах) структурне звітування.

ПРОФІЛЬ – аналітичний продукт, який вміщує типові або, встановлені у ході аналізу ознаки, критерії, які дозволяють за комплексом цих ознак охарактеризувати та встановити потенційну жертву, злочинців подію.

ПРОФІЛЮВАННЯ РИЗИКІВ – встановлення суб'єктів, з боку яких існує висока ймовірність протизаконних дій, та їх селекція з метою проведення заходів, що виходять за сферу звичайного контролю, з метою запобігання вчиненню правопорушення або для встановлення доказів у разі його вчинення.

ПРОЦЕС АНАЛІТИЧНОЇ РОБОТИ – сукупність уявних операцій, які здійснюються в певній послідовності з використанням аналітичних засобів.

РЕЛЕВАНТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ – наявність зв'язку з проблемою (відповідність нашим інтересам) і здатність інформації вести вклад в процес розуміння проблеми.

РИЗИК – потенційна можливість реалізації загрози; числове значення ризику отримують перемноженням ймовірності виникнення події на ймовірність її конкретного наслідку.

РІШЕННЯ – вибір одного з можливих альтернативних варіантів, що здійснюється особою, яка приймає рішення і спрямований на досягнення визначеної мети. Рішення може розглядатися і як організаційний акт, і як один із основних етапів управління.

– С –

СИНТЕЗ – 1. Метод наукового дослідження предметів, явищ дійсності в цілісності, єдності та взаємозв'язку їх частин; прот. аналіз. 2. Єдність, цілісність певних сполучених, пов'язаних між собою явищ, предметів дійсності. 3. *книж.* Узагальнення, висновок із чого-небудь. 4. *хім.* Одержання або утворення складних хімічних речовин шляхом сполучання простіших речовин або елементів.

СИСТЕМА АНАЛІЗУ РИЗИКІВ – це сукупність підрозділів, утворених на всіх рівнях управління, що функціонують у сфері збору, обробки, систематизації, оцінки та аналізу інформації щодо загроз у сфері безпеки, а також систематичний оборот і використання результатів аналізу ризиків у службовій діяльності компетентних державних органів.

СИСТЕМНИЙ АНАЛІЗ – сукупність методологічних засобів, що їх використовують для підготовки та обґрунтування рішень з приводу складних проблем різного характеру.

СИСТЕМНИЙ ПІДХІД – спосіб теоретичного та практичного дослідження, при якому кожний об'єкт розглядається як система.

СИТУАЦІЙНИЙ АНАЛІЗ – вивчається конкретна ситуації, відхилення від штатних ситуацій з метою попередження виникнення подібних в майбутньому.

СПОСТЕРЕЖЕННЯ – спосіб дослідження, який полягає в навмисному, систематичному і цілеспрямованому сприйнятті об'єктів, явищ з метою вивчення їх специфічних змін у певних умовах і відшукування смислу цих явищ.

СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ – вивчення статистичних даних про явища чи процеси для визначення властивих їм рис, закономірностей змін і їхнього взаємозв'язку.

СТРАТЕГІЧНИЙ КРИМІНАЛЬНИЙ АНАЛІЗ – ідентифікація та оцінювання кримінальних загроз особі, суспільству, державі, метою яких є визначення пріоритетів вразливості правоохоронної системи або середовища, та формування управлінських рішень щодо запобігання вчиненню кримінальних правопорушень та протидії злочинності (виявлення тенденцій, закономірностей, прогнозування

розвитку встановлених загроз за великий період часу тощо).

СТРУКТУРНО-ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ АНАЛІЗ – один з основних принципів системного дослідження соціальних явищ та процесів як структурно роздробленої цілісності, в якій кожен елемент структури має визначене функціональне призначення.

– Т –

ТАКТИЧНИЙ КРИМІНАЛЬНИЙ АНАЛІЗ – аналіз злочинності та злочинів на конкретній території за невеликий проміжок часу, за певним видом злочину чи протиправної діяльності певної групи з метою напрацювання тактичних заходів із затримання злочинців, виявлення ризиків та попередження конкретних правопорушень.

ТЕХНОЛОГІЇ – під поняттям технології ми розуміємо загальні знання та опанування засобами,

– У –

УМОВИВИД – це найбільш складна форма мислення. Вона встановлює нові зв'язки між предметами і явищами на основі вже відомих. Умовивид - цілісне розумове утворення і має структуру: посилка (засновок) - судження, яке віддзеркалює вже відомі зв'язки; заключення (висновок) - судження, яке віддзеркалює нові зв'язки.

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА НА ЗАМОВЛЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО АНАЛІЗУ – це керівники органів досудового розслідування та підрозділів кримінальної поліції під час здійснення досудового розслідування, оперативно-розшукової діяльності або забезпечення заходів пов'язані із прийняттям управлінських рішень у частині запобігання та протидії злочинності.

– Ф –

ФАКТ – відповідне дійсності явище, процес, подія, що має місце в об'єктивній реальності та є об'єктом вивчення.

ФАЗА ПРОЦЕСУ ОПРАЦЮВАННЯ ІНФОРМАЦІЇ – етап інформаційної обробки отриманих даних. Процес опрацювання інформації складається з наступних фаз: 1. Постановка цілей; 2. Пошук / збір інформації; 3. Реєстрування інформації; 4. Впорядкування інформації; 5. Накопичення / зберігання інформації; 6. Аналіз / оцінка інформації (у вузькому значенні), абстракція, компресування, порівняння / погодження, агрегація, відбір, поєднання; 7. Оцінка інформації / висновки / прогнозування; 8. Представлення результатів; 9. Візуалізація; 10. Звітування; 11. Передача результатів (усна, письмова); 12. Реалізація результатів; 13. Розробка стратегії; 14. Підсумкова оцінка і зворотна інформація.

ФОРМУЛЮВАННЯ ВИСНОВКІВ (як етап процесу кримінальної розвідки) – це кінцевий етап кожного аналізу. Висновки формуються, виходячи з логіки, на підставі інформації та передумов. У випадку, якщо після перевірки висновки будуть відкинута, цикл кримінальної розвідки вимагає повторення, починаючи від етапу накопичення інформації до етапу повторного формулювання нових висновків.

– Х –

ХАРАКТЕРИСТИКА – 1. Опис, визначення істотних, характерних особливостей, ознак когось, чого-небудь. 2. Офіційний документ, в якому міститься відгук, висновок про чію-небудь трудову й громадську діяльність. 3. *спец.* Графічне зображення властивостей чого-небудь за допомогою кривої; який-небудь основний графічний показник чогось.

ХРОНОЛОГІЯ – як загальне поняття: послідовність історичних подій у часі; часослів'я, опис і вивчення того, як саме відбувалися певні події в часі (історично). *Астрономічна хронологія* - встановлення точного астрономічного часу на базі вивчення закономірностей руху небесних тіл <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A5%D1%80%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F> - cite note-.D0.A1.D0.86.D0.94-1. *Історична хронологія* - відносно самостійна («допоміжна») історична дисципліна, що вивчає різноманітні системи літочислення та їхній розвиток, допомагає встановлювати точні дати історичних подій і джерел шляхом переведення на сучасне літочислення дат інших літочислень і календарів.

ХРОНОЛОГІЯ ПОДІЙ (кримінальний аналіз) – будь-яка версія розвитку тих чи інших подій, що явно чи неявно враховує їх відносне і абсолютне розташування у часі і просторі.

– Ц –

ЦИКЛ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ – послідовність дій, яка складається із відпрацювання місій та цілей. Визначення параметрів зовнішнього середовища, що впливають на діяльність системи, відпрацювання стратегії системи, її реалізації та контролю.

ЦИКЛІЧНІСТЬ – 1. *Властивість за знач.* циклічний. 2. Система організації діяльності, при якій за певний

відрізок часу виконується цикл робіт, що повторюються в певній послідовності.

– Ч –

ЧАСТОТА (англ. *frequency*) – фізична величина, що дорівнює кількості однакових подій за одиницю часу. Вона є характеристикою будь-яких процесів, які регулярно повторюються (кількість подій за одиницю часу) або величиною, що виражає: кількість рухів, коливань, повторень за одиницю часу тощо.

– Ш –

– Я –

ЯВИЩЕ – категорія для позначення в предметі, процесі того, що безпосередньо виявляється, виникає перед нами. Явище є зовнішньою, мінливішою і рухливішою стороною предмета, процесу.

Перелік рекомендованої літератури:

Базова:

1. Про Національну поліцію: Закон України від 05 жовтня 2016 р. № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws> (дата звернення 21. 02. 2022)
2. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 08 жовтня 2016 р. № 2135-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws> (дата звернення 12.02.2023)
3. Про інформацію Закон України від 02.жовтня 1992 № 2657-12. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws> (дата звернення 16.03.2023)
3. Кримінальний процесуальний кодекс. України Закон України від 13. 04. 2012 р. із змін., внес. згідно із Законами України : за станом на 16. 08. 2015 р. № 613-19:веб-сайт URL: <http://zakon4.rada.gov.ua> (дата звернення 12.02.2023)
4. Про Службу безпеки України. Закон України від 25. 03. 1992 р. № 2229-XII із змін., внес. згідно із Законами України: за станом на 30. 07. 2015 р. № 569-19. веб-сайт URL:<http://zakon4.rada.gov.ua> (дата звернення 12.02.2023)
6. Про державну таємницю. Закон України від 01. 1994 р. № 3855-XII із змін., внес. згідно із Законами України: за станом на 09. 08. 2015 р. № 576-19. веб-сайт URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/3855-12>. (дата звернення 14.02.2023)
7. Про судоустрій і статус суддів. Закон України від 07. 07. 2010 р. № 2453-VI із змін., внес. згідно із Законами України та Рішеннями Конституційного Суду: за станом на 01. 04. 2015 р. № 213-19. веб-сайт URL: <http://zakon4.rada.gov.ua> (дата звернення (дата звернення 12.02.2023)
8. Про прокуратуру. Закон України від 14. 10. 2014 р. № 1697-VII із змін., внес. згідно із Законами України: за станом на 07. 2015 р. № 578-19. веб-сайт URL: <http://zakon4.rada.gov> (дата звернення 19.03.2022)
9. Інструкція про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні. Затверджена спільним наказом Генеральної прокуратури України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Адміністрації Державної прикордонної служби України, Міністерства фінансів України, Міністерства юстиції України від 16.11. 2012 р. № 114/1042/516/1199/936/1687/5. веб-сайт URL: <http://zakon1.rada.gov.ua> (дата звернення 19.12.2022)
6. Про доступ до публічної інформації Закон України від 13 січня 2011 р. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, № 32, ст. 314. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws> (дата звернення 19.12.2022)
7. Порядок організації доступу до інформаційних ресурсів під час

інформаційної взаємодії між Міністерством внутрішніх справ України, Державною міграційною службою України та Державною прикордонною службою України, затвердженим наказом МВС від 26 вересня 2013 р. № 920. URL://zakon.cc/law/document (дата звернення 19.12.2022)

Література

1. Open-source intelligence (OSINT). Електронна енциклопедія Wikipedia. URL: http://en.wikipedia.org/wiki/Open-source_intelligence (дата звернення: 10.05.2025).
2. Актуальні питання та перспективи розвитку кримінального аналізу в правоохоронній системі України [Текст] : матеріали міжвідом. наук.-практ. конф. (Київ, 17 лист. 2023 р.) / [редкол.: С. С. Чернявський, Д. І. Овсянюк, В. В. Корольчук]. – Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2023. – 159 с.
3. Албул С.В. Функціональне значення розвідувального циклу в оперативно-розшуковій діяльності органів внутрішніх справ. Південноукраїнський правничий часопис. 2018. № 3. С. 216-219.
4. Балтовський О.А., Ісмайлов К.Ю., Сіфоров О.І., Форос Г.В., Заєць О.М. Теорія систем і системний аналіз: навч. посібник. Одеський держ. унів-т внутр. справ, 2020. 156 с.
5. Балтовський О.А., Форос Г.В., Пядишев В.Г., Сіфоров О.І. Системи підтримки прийняття рішень: навчальний посібник. Одеса: РВВ ОДУВС. 2022. 176 с.
6. Балтовський О.А., Форос Г.В., Сіфоров О.І. Основи математичного моделювання: навчальний посібник. Одеса: РВВ ОДУВС. 2023. 122 с.
7. Бараненко Р.В. Застосування сучасних аналітичних методів для оптимізації оперативно-розшукової діяльності підрозділів Національної поліції Кримінальна розвідка: методологія, законодавство, зарубіжний досвід. Міжнародна науково-практична конференція. Одеса: ОДУВС, 2016. С. 33-34.
8. Бірюков Г.М. Оперативно-тактичне прогнозування як елемент оперативно-розшукової тактики. Вісник Академії управління МВС України. 2018. № 2 (14). С. 128-134.
9. Благута Р.І., Мовчан А.В. Новітні технології у розслідуванні злочинів: сучасний стан і проблеми використання: монографія. Львів: ЛьвДУВС, 2020. 256с.
10. Бусол О.Ю. Аналітична розвідка в МВС: історія розвитку та перспективи. Сторіччя розшуку: історія, сучасність та перспективи. Науково-практична конференція. Одеса: ОДУВС, 2018. С. 54-55.
11. Волкова Н.Л. Інформаційна розвідка як перспективний напрям розвитку тактики оперативно-розшукової діяльності в боротьбі зі злочинністю у комп'ютерній сфері. Науковий вісник НАВСУ: науково-теоретичний журнал. 2015. № 1, Частина 2. С. 129-138.
12. Гриненко І.М. Оцінювання та управління ризиками у сфері протидії транснаціональній організованій злочинності в Україні: кримінологічний моніторинг, тактичний аналіз та використання відкритих джерел. К.: ВАІТЕ, 2015. 158 с.

- 13.Гриненко І.М., Прокоф'єва-Янчиленко Д.М., Сокрут Б.В.. Оцінювання та управління ризиками у сфері протидії транснаціональній організованій злочинності в Україні: кримінологічний моніторинг, тактичний аналіз та використання відкритих джерел. Київ.: ВАІТЕ, 2015. 158 с.
- 14.Грохольський В.Л., Ісмаїлов К.Ю., Форос Г.В., Берназ П.В. Науково-практичний коментар до Закону України «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України» / за заг. ред. д. ю. н., проф. В. Л. Грохольського. Одеса. ОДУВС, 2020. 134 с.
- 15.Жарков Я.М., Васильєв А.О. Наукові підходи щодо визначення суті розвідки з відкритих джерел. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Вип. № 30: Військово- спеціальні науки. Київ, 2018. С. 38-41.
- 16.Заєць О.М. Аналіз соціальних мереж як метод збору інформації підрозділами кібербезпеки та кримінального аналізу національної поліції України «Кібербезпека в Україні: правові та організаційні питання»: зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф. Одеса: ОДУВС 2023 року 147-149
- 17.Заєць О.М. Використання програмного забезпечення IBM I2 ANALYST'S NOTEBOOK у діяльності правоохоронних органів України для забезпечення досудового розслідування кримінальних правопорушень. Кримінальна розвідка: методологія, законодавство, зарубіжний досвід. Міжнародна науково-практична конференція. Одеса: ОДУВС, 2016. С. 158-159.
- 18.Захаров В.П. Інформаційна розвідка як перспективний напрям розвитку правоохоронної діяльності у боротьбі зі злочинністю. Вісник Львів. держ. ун-ту внутр. справ (юридична серія). 2016. № 2. С. 236-242.
- 19.Зінчин Ю., Парфьонов В. Аналіз інформації щодо телефонних з'єднань абонентів стільникового зв'язку : матеріали ЗхРУ, диск вих. № 442-1904/0/6-21 від 02.02.2021. Київ, 2021.
- 20.Калугін В.Ю., Федоров І.В. Джерела інформаційно-аналітичної діяльності Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство». №1. 2023. С 168-172
- 21.Кирстя, М., Федоренко Т., Кисельов, А. (2024). Сучасні технології пошуку інформації у відкритих джерелах. UNIVERSUM, (9), 243–249
- 22.Кисельов А. О, Загородній І. В. Застосування кримінального аналізу в підрозділах карного розшуку Журнал The 3 rd International scientific and practical conference “Modern problems of science, education and society”(May 22-24, 2023) SPC “Sci-conf. com. ua”, Kyiv, Ukraine. 2023. 1522 p.
- 23.Кисельов А.О. Досвід використання підрозділами Національної поліції технологій «OSINT» у протидії кримінальним правопорушенням / А. Кисельов // Міжнародна та національна безпека: теоретичні і прикладні аспекти: матеріали VI Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 11 березня 2022 р.). Дніпро, 2022. С. 318-319.
- 24.Кіреєва О. С. Оперативний кримінальний аналіз: навчальний посібник. Хмельницький : Вид-во НАДПСУ, 2017. 310 с.
- 25.Кожушко О.О. Розвідка відкритих джерел інформації (OSINT) у розвідувальній практиці США. URL: <http://jrnl.nau.edu.ua/index.php/IMV/article/viewFile/3264/3217> (дата звернення: 11.05.2025).
- 26.Користін О. Є. Упровадження в Україні методології європолу ІОСТА

- «Кібербезпека в Україні: правові та організаційні питання» зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф. Одеса: ОДУВС 2023 року 2023 року С139 -141
27. Користін О.Є. Використання методу складання фінансового профілю підозрюваних осіб із метою встановлення прихованих доходів. Кримінальна розвідка: методологія, законодавство, зарубіжний досвід./ Міжнародна науково-практична конференція. Одеса: ОДУВС, 2016. С. 16-18.
  28. Крутік Ю., Головацький В. Використання програмного забезпечення Microsoft Excel при здійсненні аналізу інформаційних масивів інформації : матеріали АДПСУ, диск вих. № 442-1904/0/6-21 від 02.02.2021. Київ, 2021.
  29. Крутоголов, А., Базаренко, І., & Кисельов, А. (2024). Методи кримінального аналізу. UNIVERSUM, (9), 148–155. URL <https://archive.liga.science/index.php/universum/article/view/1096>
  30. Місюна Є. Використання програмного забезпечення Microsoft Excel та i2 Analyst's Notebook при здійсненні аналізу інформації щодо грошових транзакцій між банківськими рахунками фізичних та юридичних осіб : матеріали ПДРУ, диск вих. № 442-1904/0/6-21 від 02.02.2021. Київ, 2021.
  31. Некрасов В.А. Сучасне розуміння кримінальної розвідки як напряму діяльності правоохоронних органів. Кримінальна розвідка: методологія, законодавство, зарубіжний досвід: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції Одеса: ОДУВС, 2016. С. 19-20.
  32. Никифорчук Д.Й., Бусол О.Ю., Бірюков Г.М.. Аналітична робота в оперативно-розшуковій діяльності: навчально-практичний посібник Київ.: НАВС, 2012. 152 с.
  33. Олійничук Р., Метельський М. Деякі особливості використання стратегічного кримінального аналізу під час планування та проведення негласних слідчих (розшукових) дій в умовах воєнного стану. Актуальні проблеми правознавства. 2024. № 1 (37). С. 245–249.
  34. Орлов Ю.Ю. Застосування сучасної методики прогнозування та запобігання злочинам у поліції США Кримінальна розвідка: методологія, законодавство, зарубіжний досвід: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції Одеса: ОДУВС, 2016. С. 22-23.
  35. Основи кримінального аналізу: навчально-методичні рекомендації до вивчення навчальної дисципліни /уклад. Калугін В.Ю., О.А. Балтовський Одеса: ОДУВС, 2022. 58 с.
  36. Основи кримінального аналізу: підручник / Бабенко А.М. та ін.; за заг. ред. Користіна О.Є. Одеса 2019. 296 с.
  37. Основи кримінального аналізу: посібник з елементами тренінгу / Користін О.Є та ін.; за заг. ред. Користіна О.Є. Одеса: ОДУВС, 2016. 110 с.
  38. Основи кримінального аналізу: теорія та практика застосування в оперативних підрозділах Державної прикордонної служби України : навчальний посібник / О. С. Кіреєва, Ю. В. Крутік, О. М. Махлай, А. С. Треус. Хмельницький : Вид-во НАДПСУ, 2022. 360 с.
  39. Приймачук Є. О. Кримінальний аналіз та особливості кримінального провадження в умовах воєнного стану. «Актуальні питання діяльності підрозділів кримінальної поліції» : матеріали Міжнар. науково-практ. конф., м. м. Кропивницький, 14 квіт. 2023 р. 2023. С. 372–375.
  40. Раскевич Р. Створення схеми взаємозв'язків абонента з визначенням

телефонів на 2 сім-картки, визначенням місцеположення та виділенням СМС повідомлень : матеріали курсів підвищення кваліфікації. Хмельницький : Вид-во НАДПСУ, 2019.

- 41.Раскевич Р. Створення схеми взаємозв'язків та відображення за допомогою програми Google Earth : матеріали зборів керівників підрозділів кримінального аналізу. Хмельницький : Вид-во НАДПСУ, 2020. 28.07.2024).
- 42.Ржевська Н.Ф. Кожушко О.О. Розвідка з відкритих джерел (open source intelligence). Україна в системі глобального інформаційного обміну: теоретико- методологічні аспекти дослідження і підготовки фахівців. Всеукраїнська наукова конференція, Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, Національний університет «Львівська політехніка». Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2017. С. 257-261.
- 43.Свиридюк Н. П. Започаткування аналізу кіберзлочинності за методологією європолу ЮСТА «Кібербезпека в Україні: правові та організаційні питання»: зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф. Одеса: ОДУВС 2023 року С144 - 146
- 44.Системи підтримки прийняття рішень: навч.посіб./ Балтовський О.А., Форос Г.В., Пядишев В.Г., Сіфоров О.І. Одеський держ.унів-т внутр.справ, 2022 148 с.
- 45.Сучасні підходи щодо адаптивного автоматизованого управління складними системами в умовах невизначеності: монографія. /Кокошко В.С та ін.; за заг. ред. Форос Г.В. Одеса: ОДУВС, 2020. 180 с.
- 46.Тактичний кримінальний аналіз: теорія та практика; навчальний посібник /Користін О.Є., та ін.; за заг. ред. Користіна О.Є. МВС України, ДНДІ, ОДУВС. Одеса: РВВ ОДУВС, 2019. 216 с.
- 47.Фаріон О.Б. Алгоритм опрацювання оперативно-розшукової інформації для забезпечення потреб кримінального аналізу злочинної діяльності Збірник наукових праць Національної академії державної прикордонної служби України. Серія: військові та технічні науки. 2013. № 1 (59). С. 194-203.
- 48.Фаріон С. Метод стратегічного кримінального аналізу загроз прикордонній безпеці України. Збірник наукових праць національної академії державної прикордонної служби України. Серія: військові та технічні науки. 2020. № 2(83). С. 223–241.№ 30: Військово- спеціальні науки. Київ, 2013. С. 38-41.
- 49.Федчак І.А. Основні засади та етапи становлення аналізу злочинності як елементу кримінальної розвідки Кримінальна розвідка: методологія, законодавство, зарубіжний досвід: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції Одеса:ОДУВС, 2016. С. 64-65.
- 50.Шульга Є.М., Калугін В. Ю. Вдосконалення інформаційного забезпечення діяльності правоохоронних органів України. Імплементація ІЛР моделі в Україні: матеріали круглого столу. Одеса: ОДУВС, 2023. С. 84-85

Інформаційні ресурси:

<http://www.president.gov.ua>. – офіційний веб-сайт Президента України.
<http://www.portal.rada.gov.ua> – офіційний веб-сайт Верховної Ради України.
<http://www.kmu.gov.ua> – офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України.

<http://www.mvs.gov.ua> – офіційний веб-сайт Міністерства внутрішніх справ України.

<http://www.court.gov.ua/vscourt> – офіційний веб портал судової влади в Україні

<http://www.scourt.gov.ua> – офіційний веб-сайт Верховного Суду України.

<http://www.sc.gov.ua> – офіційний веб-сайт Вищого спеціалізованого суду з розгляду цивільних і кримінальних справ

<http://www.sbu.gov.ua> – офіційний веб-сайт СБУ.

<http://www.gp.gov.ua> – офіційний веб-сайт Генеральної прокуратури України.

<http://www.minjust.gov.ua> – Офіційний веб-сайт Міністерства юстиції України.

<http://www.reyestr.court.gov.ua> – єдиний реєстр судових рішень в Україні.

<http://www.police.ua> – Форум працівників МВС України.

<http://www.vkka.gov.ua> – офіційний сайт Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури.

<http://www.nbu.gov.ua> – Національної бібліотеки України ім. В.І.Вернадського.

<http://www.catalogue.nplu.org> – Національна парламентська бібліотека України.